

Voel je thuis op straat

*Onderzoek naar bewonersbetrokkenheid en
leefbaarheid in de wijk de Stevenshof in Leiden*

Rianne Verwijs
Nanne Boonstra
Ron van Wonderen

Januari 2010

Inhoud

1	Samenvatting en conclusies	5
1.1	Resultaten bewoners	5
1.2	Resultaten kinderen	8
1.3	Resultaten jongeren	11
1.4	Conclusies	13
2	Inleiding	15
3	Resultaten volwassen bewoners	19
3.1	Oordeel bewoners over Thuis Op Straat	19
3.2	Oordeel bewoners over straat en buurt	20
3.3	Oordeel bewoners over schoon, heel en veilig	21
3.4	Sociale cohesie in de Stevenshof	22
3.5	Kindvriendelijkheid	24
4	Resultaten kinderen	29
4.1	Oordeel van kinderen over huis, straat en buurt	29
4.2	Speelgedrag	30
4.3	Veiligheid op straat	33
4.4	Schoon en heel	35
4.5	Bekendheid met TOS	36
5	Resultaten jongeren	39
5.1	Introductie	39
5.2	Waarom zijn de jongeren in de Stevenshof?	39
5.3	Afspraakplekken en activiteiten	40
5.4	Gebruik van voorzieningen	41
5.5	Veiligheid voor de jongeren	43
5.6	Thuis Op Straat	43
Bijlagen		
1	Vragenlijst bewoners	45
2	Vragenlijst kinderen	53
3	Vragenlijst jongeren meting Leiden	59

1 *Samenvatting en conclusies*

Thuis Op Straat (TOS) werkt aan leefbaarheid en een goed sociaal klimaat in de openbare ruimte. Dit doen ze door activiteiten te organiseren voor en door bewoners, kinderen en jongeren, en door samen te werken met andere organisaties in de wijk. In Leiden is TOS al 10 jaar actief aanwezig op de straten en pleinen. De gemeente Leiden heeft TOS Leiden gevraagd om ook activiteiten te realiseren in de wijk de Stevenshof. Onderdeel van de TOS-werkwijze is een analyse van de lokale situatie in samenwerking met bewoners en basisscholen, een zogenaamde nulmeting. Deze nulmeting bestaat uit enquêtes onder kinderen, jongeren en bewoners en is in 2009 uitgevoerd door de TOS-werkers in opdracht van TOS Centraal. Voorafgaand aan de nulmeting hebben de TOS-werkers deelgenomen aan een instructie over de afname van de enquêtes. Ten tijde van de nulmeting was TOS Leiden al drie maanden actief. Mede op basis van de resultaten uit de nulmeting formuleert TOS Leiden een plan van aanpak voor de wijk. In deze rapportage worden de bevindingen uit de nulmeting besproken.

1.1 *Resultaten bewoners¹*

Oordeel bewoners over Thuis Op Straat

In de Stevenshof zijn in totaal 100 bewoners geïnterviewd. Daarvan kennen 72 bewoners Thuis op Straat, waarvan 56 ook weten wat TOS doet. Alle bewoners die weten wat TOS doet, vinden dat TOS nuttig werk verricht. Vrijwel alle bewoners zijn van mening dat kinderen door TOS vaker, leuker en veiliger buiten spelen. In mindere mate geldt dit volgens hen voor tieners en jongeren.

De meeste bewoners vinden TOS een (heel) goed initiatief en geven diverse redenen hiervoor aan: het is veilig en leuk voor de kinderen, er ontstaat meer saamhorigheid, de kinderen zijn in beweging, het is een stimulans voor het buitenspelen en het oogt gezellig in de buurt.

Als suggesties ter verbetering van de activiteiten van TOS, noemen de bewoners het aanbieden van meer binnenactiviteiten, meer gezamenlijke spellen voor de kleintjes, meer activiteiten voor jongeren, meer bekendheid over de activiteiten van TOS en meer ruimte voor ouders om op een laagdrempelige manier kennis met elkaar te kunnen maken.

1 In de paragraaf 'Inleiding' in hoofdstuk 2 is aangegeven in welke straten de respondenten wonen.

Oordeel bewoners over straat en buurt

De bewoners geven de buurt waarin zij wonen gemiddeld het rapportcijfer 7,3. Desondanks willen zij wel dat een aantal zaken in hun straat wordt verbeterd. In de eerste plaats vinden de bewoners dat er meer en betere speelplekken moeten worden gerealiseerd in de buurt. Daarnaast wensen de bewoners minder asociaal gedrag op de pleinen en minder overlast van jongeren en tieners. In mindere mate worden ook meer contact tussen buurtbewoners en betere verhoudingen tussen jongeren en ouderen genoemd.

Overige suggesties die bewoners doen ter verbetering, hebben betrekking op een schonere buurt (opknappen, schoonhouden, vermindering zwerfvuil), verkeersoverlast (parkeeroverlast, te hard rijdende auto's) en het creëren van meer voorzieningen voor kinderen en jongeren.

De meeste bewoners hebben geen verhuwenswens, een minderheid wil (op termijn) verhuizen vanwege de kwaliteit van de huidige woning of om overige redenen.

Oordeel bewoners over schoon, heel en veilig

Ruim de helft van de bewoners is van mening dat hun buurt voldoende wordt schoon gehouden, terwijl iets minder dan de helft vindt dat dit onvoldoende gebeurt.

Vrijwel alle bewoners voelen zich overdag zelden of nooit onveilig in hun buurt. In de avonduren voelt nog steeds driekwart van de bewoners zich zelden of nooit onveilig. Een klein deel voelt zich 's avonds soms of vaak onveilig.

Sociale cohesie

In de Stevenshof lijkt de sociale cohesie groot te zijn. Volgens vrijwel alle bewoners zijn buurtgenoten meestal bereid hulp te bieden wanneer iemand dat nodig heeft. Veel bewoners durven tijdens vakantie de huissleutel aan de burens toe te vertrouwen. Ruim acht op de 10 bewoners voelen zich medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid in hun buurt.

Ruim driekwart van de bewoners voelt zich thuis in de buurt. Echter, minder dan de helft van de bewoners is van mening dat zij in een gezellige buurt wonen waar veel saamhorigheid is. Een vijfde van de bewoners is het hier juist niet mee eens. Bijna een derde van de bewoners onderschrijft de stelling dat er weinig contact is tussen buurtbewoners, iets minder dan de helft van de bewoners is het hier niet mee eens.

Wanneer wordt gevraagd naar contacten in de buurt, blijkt dat bewoners vooral contacten aangaan met hun eigen burens: ruim de helft heeft (heel) veel contact met de naaste burens, ruim een derde heeft dit soms. Contacten met andere buurtbewoners komen iets minder voor: bijna een derde van de bewoners heeft (heel) veel contacten met andere buurtbewoners dan de naaste burens; ruim een derde heeft dit soms. Een deel van de bewoners heeft kennissen in de buurt waar zij contacten mee onderhouden; ruim een derde heeft (heel) veel contacten met kennissen in de buurt, ongeveer evenveel bewoners hebben deze contacten soms.

Als het gaat om de inzet voor de buurt, valt op dat ruim de helft van de bewoners graag van de partij is wanneer iets georganiseerd zou worden in de buurt, zoals een straatfeest. Veertig procent van de bewoners helpt wel eens mee bij activiteiten of is actief in verenigingen of buurtorganisaties, terwijl 46% aangeeft dit juist niet te doen.

Ruim een derde van de bewoners wil wel actief meewerken aan activiteiten om het samenleven in de Stevenshof te verbeteren. Een gelijk aandeel bewoners geeft aan dit juist niet te willen, terwijl 30% hier geen mening over heeft. Tegelijkertijd blijkt dat 13% van de bewoners zich in het afgelopen jaar daadwerkelijk heeft ingezet om samen met andere buurtbewoners iets speciaals te doen voor de buurt of straat, 82% heeft zich niet op deze wijze ingezet.

Kindvriendelijkheid

Veiligheid voor de kinderen

Ruim zes op de 10 bewoners vinden dat er voldoende plekken zijn voor kinderen (en jongeren) om veilig buiten te kunnen spelen. Daarentegen vindt ruim een kwart van de bewoners dat er onvoldoende veilige speelplekken in de buurt zijn.

Volgens een kwart van de bewoners durven kinderen soms of zelfs vaak niet buiten te spelen uit angst voor oudere kinderen; volgens 8% van de bewoners is dit uit angst voor volwassenen.

Aan de bewoners is gevraagd wat er in de buurt moet veranderen zodat het veiliger wordt om buiten te spelen. Volgens ongeveer een derde van de bewoners wordt het veiliger om buiten te spelen zodra er meer en betere speelplekken voor kinderen worden gerealiseerd, gevolgd door meer activiteiten in de buurt voor kinderen en jongeren.

Ruim een kwart van de bewoners ziet meer toezicht en meer en strengere politiecontroles als mogelijkheden om de buurt veiliger te maken voor kinderen. Ruim twee op de 10 bewoners noemen verder: minder hangjongeren op straat en een schonere buurt. Overige verbeteringen die de bewoners voorstellen, hebben betrekking op de vermindering van verkeersoverlast, het vergroten van het toezicht op de kinderen, het creëren van betere speeltoestellen voor kinderen en meer voorzieningen voor jongeren.

Voorzieningen

De bewoners is gevraagd of in de buurt voldoende voorzieningen aanwezig zijn voor jongens en voor meisjes. Bijna de helft van de bewoners geeft aan dat er voldoende voorzieningen zijn voor jongens en meisjes van 12 jaar of jonger. Ongeveer een derde van de bewoners is van mening dat er onvoldoende voorzieningen zijn voor jongens en meisjes van 12 jaar of jonger.

Over de voorzieningen voor kinderen vanaf 13 jaar, zijn de bewoners beduidend negatiever. Slechts 8% van de bewoners is van mening dat er voor jongens en meisjes van 13 tot 19 jaar voldoende voorzieningen zijn, terwijl ruim de helft vindt dat er onvoldoende voorzieningen zijn voor jongens en meisjes in de leeftijd 13-19 jaar.

Aan de bewoners is vervolgens gevraagd: 'Wat zou er in de buurt moeten komen voor jongeren?' Het meest gewenst blijken meer activiteiten voor de jongeren, een sportvoorziening en een buurthuis of clubhuis voor de jongeren. Ook een uitgaansgelegenheid en het beter begeleiden en informeren van jongeren worden genoemd.

Omgang tussen de kinderen/jongeren onderling

De vraag 'Vindt u dat kinderen en jongeren in de buurt over het algemeen goed met elkaar omgaan?' beantwoordt 62% van de bewoners met 'meestal goed'.

Overlast door jongeren

Ruim een kwart van de bewoners ondervindt soms last van jongeren in de buurt. De meeste last ondervinden zij van vandalisme, geluidsoverlast en asociaal gedrag. Andere vormen van overlast zijn afval op straat, blowen, brommerlawaai en verbaal geweld.

Bijna zeven op de 10 bewoners zegt jongeren aan te spreken als zij zich ongewenst gedragen op straat. Zij hebben daarmee wisselende ervaringen. Het ligt sterk aan de situatie en de jongeren of zij hun gedrag aanpassen, alleen luisteren of niet voor rede vatbaar zijn. In de beleving van bewoners reageren sommige jongeren positief terwijl anderen niet luisteren of zelfs agressief reageren.

1.2 Resultaten kinderen

Oordeel kinderen over huis, straat, buurt en voorzieningen

In totaal hebben 244 kinderen de enquête ingevuld, verspreid over de groepen 6, 7 en 8 van vier basisscholen in de Stevenshof. Op basis van de ingevulde straatnamen en postcodes is vastgesteld dat de meeste kinderen zelf ook in de Stevenshof wonen.

De kinderen oordelen positief over de aanwezige voorzieningen in de buurt. Zij geven hun huis, school, winkels, de buurt, hun straat en het Buurtcentrum Stevenshof een hoge waardering met gemiddelde rapportcijfers van 8,0 of hoger. Het openbaar vervoer, het Stevenspark, de speeltuin Stevenshof en de speelplaatsen worden iets minder positief beoordeeld, maar krijgen gemiddeld nog steeds een ruime voldoende met cijfers tussen de 7,3 en 7,6.

Speelgedrag

Frequentie buiten spelen

Vrijwel alle kinderen spelen frequent buiten na schooltijd; vrijwel alle kinderen spelen minimaal een paar keer per week buiten (jongens iets vaker dan meisjes). Ook spelen de kinderen veel thuis na schooltijd; jongens spelen relatief vaak elke dag thuis na schooltijd, meisjes spelen relatief vaak een paar keer per week thuis na schooltijd. Vrijwel alle kinderen vinden zowel het buitenspelen na schooltijd als het thuis spelen leuk of heel leuk (jongens iets meer dan meisjes).

Waar spelen kinderen?

Kinderen spelen op een groot aantal plekken buiten. Bijna twee derde van de kinderen speelt op het plein of de speelplaats in de buurt; ongeveer een derde van de kinderen speelt in de straat voor hun huis. Voor beide locaties geldt dat meisjes deze plaatsen relatief vaker noemen dan jongens; zij lijken op meer verschillende plekken te spelen dan jongens.

Op het schoolplein speelt 27% van de kinderen, waarbij opvalt dat meisjes hier verhoudingsgewijs vaker spelen dan de jongens. Ongeveer een vijfde van de kinderen speelt achter hun huis (meisjes iets vaker dan jongens). Als alternatieve speellocaties worden vooral genoemd: door de hele buurt, in het Stevenspark, bij vrienden/vriendinnen, het voetbalveldje, het Koeienveld of in de Kooi. Twee kinderen noemen bovendien 'bij TOS'.

Lidmaatschap sportvereniging

Aan de kinderen is gevraagd of ze lid zijn van een sportvereniging. Dit is het geval bij 86% van de 244 kinderen, iets vaker bij jongens dan bij meisjes.

Deelname aan naschoolse activiteiten

Aan de naschoolse activiteiten nemen relatief veel kinderen deel (bijna 80%). Vooral meisjes doen vaak mee met de naschoolse activiteiten.

Omgang tussen kinderen

De manier waarop kinderen met elkaar omgaan is gemeten aan de hand van drie stellingen: kinderen spelen leuk met elkaar, kinderen maken vaak ruzie met elkaar en kinderen kennen elkaar in de eigen straat. Uit de resultaten blijkt dat vrijwel alle kinderen de meeste andere kinderen uit hun eigen straat kennen. Ruim zeven op de 10 kinderen vinden dat de kinderen in de straat leuk met elkaar spelen, waarbij meisjes iets positiever zijn dan jongens. Sommige kinderen - vooral jongens - vinden dat de kinderen in hun straat vaak ruzie met elkaar hebben.

Wat moet er verbeteren om fijner buiten te kunnen spelen?

Om in de buurt fijner buiten te kunnen spelen, zou er volgens bijna twee derde van de kinderen minder vuil op straat moeten liggen (meisjes zeggen dit vaker dan jongens). Ongeveer de helft van de kinderen denkt verder dat betere speeltoestellen het spelen in de buurt fijner zouden maken (meisjes vaker dan jongens).

Tevens zijn vier op de 10 kinderen van mening dat er meer sport- en spelactiviteiten in de buurt kunnen worden georganiseerd om het buitenspelen aangenamer te maken (meer meisjes dan jongens). Bijna een derde van de kinderen is van mening dat zij fijner buiten kunnen spelen als zij geen last meer hebben van drassige grond en plassen. Verder noemt ongeveer een kwart van de kinderen andere buiten spelende kinderen en 17% noemt een veiligere buurt als gewenste verbetering.

Aanvullende verbeteringen om het buitenspelen fijner te maken, hebben vooral te maken met meer of betere speeltoestellen, bijvoorbeeld het vernieuwen van oude toestellen, spullen gericht op de oudere kinderen, of specifiek speelmateriaal. Daarnaast wenst een deel van de kinderen ook meer speelplekken en meer pleintjes speciaal voor de oudere of juist de jongste kinderen. Een deel van de wensen heeft betrekking op een betere omgang met andere kinderen en jongeren in de buurt.

Veiligheid op straat

Aan de kinderen is gevraagd of ze zich wel eens onveilig voelen op straat. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen onveiligheidsgevoelens vanwege andere kinderen van dezelfde leeftijd, vanwege oudere kinderen, vanwege volwassenen en door verkeer. Van de bevroegde kinderen voelt bijna twee derde zich soms onveilig door de aanwezigheid van oudere kinderen en 12% vaak (meisjes vaker dan jongens).

Ongeveer vier op de 10 kinderen voelt zich daarnaast onveilig door de aanwezigheid van andere kinderen van dezelfde leeftijd (meisjes vaker dan jongens). Kinderen ervaren ook onveiligheidsgevoelens door het verkeer; dit is bij ruim een derde van de kinderen soms het geval en bij 6% vaak (meisjes vaker dan jongens). Een derde van de kinderen is daarnaast soms bang voor volwassenen, waarvan relatief meer meisjes dan jongens.

Een deel van de kinderen durft daadwerkelijk niet buiten te spelen vanwege de aanwezigheid van andere kinderen van dezelfde leeftijd, oudere kinderen of volwassenen (meer meisjes dan jongens). Vooral de aanwezigheid van andere kinderen doet de kinderen binnen blijven: ruim een derde durft soms of vaak niet buiten te spelen vanwege de aanwezigheid van oudere kinderen.

Schoon en heel

De pleinen, velden of straten waar kinderen spelen zijn soms vies volgens 52% van de kinderen; 20% vindt deze locaties meestal vies. Daarentegen is 28% van mening dat de pleinen, velden en straat meestal schoon zijn (meer meisjes dan jongens).

Ruim de helft van de kinderen vindt dat de straten in de buurt redelijk schoon worden gehouden, 29% vindt dat dit goed of heel goed gebeurt. Daarentegen is 16% van mening dat de straten slecht of heel slecht worden schoongehouden.

Over de mate waarin pleintjes zijn ingericht om te kunnen spelen en sporten, zijn de meningen verdeeld. Ruim een derde van de kinderen vindt dat de pleintjes goed ingericht zijn om te spelen en sporten. Eveneens ruim een derde vindt dat de pleintjes redelijk zijn ingericht. Ruim een kwart is van mening dat de pleintjes slecht of heel slecht zijn ingericht voor spelen en sporten.

De speeltoestellen op de plaatsen waar de kinderen spelen, zijn volgens ruim de helft van de kinderen meestal heel, terwijl de toestellen in de beleving van vier op de 10 kinderen soms kapot zijn.

Bekendheid met Thuis Op Straat

De bekendheid met Thuis op Straat onder de kinderen is groot: ruim driekwart van de kinderen kent TOS én weet wat TOS doet (meisjes iets vaker dan jongens). Nog eens 14% kent TOS, maar weet niet precies wat het inhoudt.

De overgrote meerderheid van de kinderen is (zeer) positief over TOS. Zij omschrijven het vaak als 'leuk', 'heel leuk' en 'goed dat het er is'. De kinderen zijn positief over TOS, omdat er volgens hen leuke dingen te doen zijn, het goed is voor kinderen die zich anders vervelen en omdat het veilig is. Tien kinderen geven aan dat zij TOS goed vinden omdat daardoor meer kinderen buiten durven spelen. Slechts een klein aantal kinderen is niet positief over TOS, omdat zij weinig merken van TOS of omdat zij het 'saai' vinden.

Aan alle kinderen die bekend zijn met TOS is een aantal stellingen voorgelegd. Vrijwel alle kinderen vinden het goed dat TOS er is; jongens verhoudingsgewijs net iets vaker dan meisjes. Daarnaast heeft ruim 80% van de kinderen wel eens gekeken naar activiteiten van TOS (iets vaker jongens dan meisjes). Ongeveer driekwart van de kinderen heeft wel eens meegedaan aan activiteiten van TOS (jongens iets vaker dan meisjes) en 16% heeft zelf wel eens geholpen bij de TOS-activiteiten (meisjes iets vaker dan jongens). Bijna 30% van de kinderen heeft dankzij TOS nieuwe kinderen leren kennen. Dit blijkt vooral te gelden voor jongens.

1.3 Resultaten jongeren

Waarom zijn de jongeren in de Stevenshof?

Op straat zijn in totaal 27 jongeren geïnterviewd, waarvan 21 jongens en 6 meisjes. Vanwege het relatief lage aantal bevraagde jongeren moeten de resultaten voor deze groep worden geïnterpreteerd als indicatief.

Vrijwel alle bevraagde jongeren wonen in de wijk de Stevenshof en volgen momenteel een opleiding. De meeste jongeren zijn in de Stevenshof op straat voor de gezelligheid en/of om hun vrienden te ontmoeten.

Vijf jongeren zijn in de Stevenshof omdat er niets anders te doen is. Vijf jongeren geven aan (ook) andere redenen te hebben om in de Stevenshof te zijn, namelijk omdat het mooi weer is (twee jongeren), om te kunnen voetballen (twee jongeren) of om te *chillen* (één jongere). Geen van de jongeren is in de Stevenshof om te winkelen.

Afspreekplekken en activiteiten

De meerderheid van de jongeren ontmoet zijn of haar vrienden op straten of pleinen in de Stevenshof (23 jongeren.) Vooral de (voetbal)kooi blijkt een belangrijke ontmoetingsplaats (door 13 jongeren genoemd), gevolgd door het Stevenshofpark (zes jongeren), De Vink (vijf jongeren) en het Rijndijkpark (vier jongeren).

De meeste jongeren gaan op deze locaties om met hun vrienden (21 jongeren) en/of met onbekenden (11 jongeren). Verder komt een deel van de jongeren er om te eten en/of drinken (zeven jongeren) of om zelf activiteiten op het gebied van sport, spel of muziek uit te voeren. Een klein aantal jongeren is op de locatie om naar andere mensen te kijken (twee jongeren) of om naar activiteiten te kijken (twee jongeren). Vier jongeren geven andere activiteiten aan, namelijk kletsen, *chillen* en voetballen.

De meeste jongeren brengen een aanzienlijk deel van de dag door op straat. De helft van de jongeren brengt (bijna) de hele dag door op straat in de Stevenshof; negen jongeren brengen een dagdeel door op straat.

Gebruik van voorzieningen

Aan de jongeren is gevraagd van welke voorzieningen in de Stevenshof ze gebruik maken. De meeste jongeren maken gebruik van de kooi aan de Smitstraat (22 jongeren). Ook van het Stevenshofpark wordt relatief vaak gebruik gemaakt (12 jongeren). In mindere mate worden ook het Rijndijkpark, het buurtcentrum Stevenshof en hangplek De Vink genoemd. Bij de categorie 'anders' geven vier jongeren andere voorzieningen aan, te weten 'koeienveld', 'buiten ergens', 'TOS' en 'bij de winkels'.

De jongeren konden aangeven welke voorzieningen in de Stevenshof zij leuk zouden vinden. Vrijwel alle jongeren (24) zouden sportactiviteiten leuk vinden in de Stevenshof. Zij noemen in dit kader vooral voetbal(toernooien), maar ook basketbal, rugby, softbal en hockey. Zeven jongeren noemen spelactiviteiten als trefbal en een pingpongtoernooi. Slechts enkele jongeren tonen interesse in muziekactiviteiten en kunst- en culturele activiteiten.

Als bovengenoemde activiteiten zouden worden georganiseerd, dan willen de meeste jongeren daar zeker (14) of waarschijnlijk (11) wel aan meedoen. Bij voorkeur willen ze deelnemen in de middag na schooltijd, doordeweeks in de avonden of in het weekend.

Overlast door jongeren

De jongeren zijn verdeeld over de vraag of jongeren in de buurt overlast veroorzaken. Volgens 12 jongeren veroorzaken zij soms overlast, terwijl drie jongeren vinden dat er (heel) veel jongerenoverlast is in de buurt. Tegelijkertijd vinden 12 jongeren dat er weinig tot geen jongerenoverlast is in de Stevenshof.

Om vast te kunnen stellen wat bij jongeren het besef is van de overlast die zij zouden kunnen veroorzaken bij andere mensen, zijn over dit onderwerp enkele vragen gesteld. De eerste vraag luidde: 'Wat denk jij dat door andere mensen in de Stevenshof als jongerenoverlast wordt ervaren?' De jongeren denken dat geluidsoverlast van groepjes jongeren en rondhangende groepen jongeren het meest overlastgevend is voor buurtbewoners (genoemd door respectievelijk 17 en 15 jongeren). In mindere mate worden ook asociaal gedrag door jongeren (10 jongeren), vandalisme/diefstal (negen jongeren) en het pesten van andere kinderen of jongeren (zeven jongeren) genoemd.

De volgende vraag had betrekking op wat de jongeren *zélf* in de Stevenshof als overlastgevend voor andere mensen beschouwen. Op alle onderdelen ervaren de jongeren minder overlast dan zij verwachten dat de bewoners doen.

Veiligheid voor de jongeren

Van de geïnterviewde jongeren in de Stevenshof voelen vier zich soms onveilig, geen enkele jongere voelt zich vaak onveilig. De meerderheid (23) voelt zich nooit onveilig.

Thuis Op Straat

In de Stevenshof hebben 23 van 27 jongeren gehoord van TOS én weten ze wat TOS doet. De overige vier jongeren hebben nog nooit van TOS gehoord.

Aan de jongeren die weten wat TOS doet is gevraagd wat ze daarvan vinden. De reacties zijn vrijwel allemaal positief. Van de bevroegde jongeren zijn 21 jongeren van mening dat TOS nuttig werk verricht. Ze zijn vooral van mening dat door de aanwezigheid van TOS kinderen leuker en veiliger kunnen spelen en dat er minder kinderen worden gepest. De buurt wordt leuker en gezelliger door de aanwezigheid van TOS. Ook vindt een aantal dat de TOS-werkers vriendelijk zijn en dat er goede locaties worden uitgezocht voor activiteiten.

De jongeren is tevens gevraagd naar suggesties hoe TOS haar activiteiten kan verbeteren. Zij noemen vooral het organiseren van meer toernooien, in het algemeen of gericht op voetbal of rugby.

1.4 Conclusies

Kinderen in de Stevenshof spelen graag buiten, het liefst op plekken waar het gezellig is en waar hun vrienden ook spelen. Ook de jongeren brengen relatief veel tijd door op straat in de buurt. Veel bewoners, kinderen en jongeren geven aan dat zij behoefte hebben aan meer activiteiten. De activiteiten waaraan behoefte lijkt te bestaan zijn sport- en spel, binnenactiviteiten en/of activiteiten specifiek gericht op de kleinsten of juist de jongeren. De respondenten vinden dat speelvoorzieningen soms vies zijn en de pleintjes soms slecht ingericht op sport en spel. De kinderen en jongeren willen graag meer pleinen en veldjes in de buurt waar zij kunnen spelen, sporten en hun vrienden kunnen ontmoeten.

De bekendheid van TOS onder bewoners, kinderen en jongeren in de Stevenshof is groot en vrijwel iedereen is positief over de activiteiten van TOS. De kinderen die goed bekend zijn met TOS, geven aan dat het spelen dankzij TOS veiliger wordt, waardoor meer kinderen buiten komen spelen. In combinatie met het feit dat relatief veel kinderen aangeven bang te zijn voor andere kinderen en volwassenen en daardoor soms niet buiten durven te spelen, biedt dit voor TOS goede handvatten om op in te spelen. TOS kan met het activiteiten aanbod en de aanwezigheid van TOS-werkers voorzien in een veilige en leuke speelomgeving.

De sociale cohesie in de Stevenshof lijkt sterk. TOS zou hier verder op kunnen inspelen door de inzet van bewoners voor hun eigen buurt te stimuleren, bijvoorbeeld door hen uit te nodigen mee te helpen of om andere ouders te ontmoeten.

In de bovenstaande conclusies zien we concrete handvatten waar TOS mee aan de slag kan gaan: het organiseren van diverse activiteiten gericht op de jonge en de oudere kinderen, waarbij ook de ouders kunnen worden betrokken.

Verder kan TOS een rol spelen bij het toezien op het schoon en heel houden van de speelvoorzieningen en het aanspreken van kinderen en jongeren die overlast veroorzaken. TOS kan echter niet bijdragen aan de leefbaarheid en veiligheid in de buurt zonder een goede samenwerking en afstemming met andere partijen in de wijk. Bij voorkeur maken de activiteiten dan ook deel uit van een integrale aanpak.

2 *Inleiding*

Thuis Op Straat (TOS) werkt aan leefbaarheid en een goed sociaal klimaat in de openbare ruimte. Dit doen ze door activiteiten te organiseren voor en door bewoners, kinderen en jongeren, en door samen te werken met andere organisaties in de wijk. In Leiden is TOS al 10 jaar actief aanwezig op de straten en pleinen. De gemeente Leiden heeft Thuis op Straat (TOS) Leiden gevraagd om activiteiten te realiseren in de wijk de Stevenshof. Onderdeel van de TOS-werkwijze is een analyse van de lokale situatie in samenwerking met bewoners en basisscholen, een zogenaamde nulmeting. Deze nulmeting bestaat uit enquêtes onder kinderen, jongeren en bewoners en is in 2009 uitgevoerd door de TOS-werkers in opdracht van TOS Centraal. Voorafgaand aan de nulmeting hebben de TOS-werkers deelgenomen aan een instructie over de afname van de enquêtes. Ten tijde van de nulmeting was TOS al drie maanden actief in de wijk. Mede op basis van de resultaten uit de nulmeting formuleert TOS Leiden een plan van aanpak voor de wijk. In deze rapportage worden de bevindingen uit de nulmeting besproken.

De resultaten zijn gebaseerd op een enquête onder kinderen, jongeren en bewoners in de buurt de Stevenshof. De rapportage geeft de resultaten uitgesplitst naar bevolkingsgroep en naar sekse. De vragenlijsten bestaan grotendeels uit gesloten antwoordcategorieën. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om via een categorie 'Anders' te antwoorden. Voor de gedetailleerde vragenlijsten verwijzen we naar de bijlagen.

Nulmeting onder volwassen bewoners

Bewoners zijn geënquêteerd met behulp van een gestandaardiseerde vragenlijst (zie bijlage 1). De vragenlijst bestond uit de volgende onderdelen:

- Hoe oordelen bewoners over hun straat en buurt?
 - Algemene rapportcijfers?
 - Welke problemen doen zich voor en welke verbeteringen zijn nodig?
- Hoe oordelen bewoners over schoon, heel en veilig in de buurt?
- Hoe is de sociale cohesie in de buurt (bijvoorbeeld de frequentie van contacten tussen burens, hoe gaan buurtbewoners met elkaar om, verantwoordelijkheidsgevoel voor de leefbaarheid in de buurt, mate van actieve betrokkenheid bij de buurt, verhuiscens- en redenen)?
- Is de buurt kindvriendelijk?
 - Beoordeling speelvoorzieningen en speelveiligheid voor kinderen en jongeren.

- Beoordeling gedrag op straat van kinderen en jongeren.
- Gewenste veranderingen om kinderen/jongeren veilig(er) buiten te laten spelen.
- Welke extra voorzieningen zijn dringend gewenst voor kinderen/jongeren?
- Eigen betrokkenheid bij de buurt (heeft men zich ingezet voor de eigen buurt, zou men in de toekomst betrokken willen worden).

De enquête is uitgevoerd door de TOS-werkers Leiden. Voor deze methode is gekozen omdat er een activerende werking van uit gaat. De activering van bewoners maakt deel uit van het TOS-concept. Bovendien wordt op deze manier van bevragen de bekendheid van TOS in de wijk aangezwengeld.

In onderstaande figuur is het gebied rondom de Stevenshof weergegeven. De stad Leiden is opgebouwd uit 10 districten en 54 buurten. Het Stevenshofdistrict is onderverdeeld in vier buurten: Schenkwijk, Kloosterhof, Dobbewijk-Noord en Dobbewijk-Zuid.

Figuur 1.1 Overzicht de Stevenshofdistrict, Leiden

Bron: Google maps

De enquête is beantwoord door in totaal 100 bewoners uit de Stevenshof. De deelnemende bewoners zijn afkomstig uit de volgende straten (10 onbekend):

- Alida Buitendijkpad;
- Ank van der Moerstraat;
- Anna Reynvaanstraat;
- Caro van Eyckstraat;
- Diaconessenstraat;
- Dobbedreef;
- Esther de Boer-van Rijkstraat;
- Else Mauhsstraat;
- Fien de la Marstraat;
- Jeltje de Bosch Kemperpad;
- Johanna Westerdijkstraat;
- Joke Smitstraat;
- Mary Zeldenrustweg;
- Mina Krusemanstraat;
- Neeltje Lokersepap;
- Sara de Bronovoplein.

De meeste bewoners wonen al geruime tijd in de Stevenshof (90% woont er minimaal vier jaar; 56% zelf 13 jaar of langer). De meerderheid (86%) van de bewoners heeft kinderen, waarvan 36% (ook) kinderen onder de 12 jaar.

Van de bevroegde bewoners is 3% tussen de 18-29 jaar, 45% tussen 30-44 jaar, 37% tussen 45-59 jaar en 15% is 60 jaar of ouder. Aan het onderzoek is deelgenomen door 44 mannen en 63 vrouwen (13 onbekend).

Mochten er opvallende afwijkingen zijn tussen de antwoorden van mannen en vrouwen of tussen leeftijdsgroepen, dan worden deze bij de bespreking van de resultaten expliciet vermeld.

Nulmeting onder kinderen

Kinderen zijn eveneens geënquêteerd met behulp van een gestandaardiseerde vragenlijst (zie bijlage 2). De vragenlijst bestond uit de volgende onderdelen:

- Hoe oordelen kinderen over hun huis, straat en buurt?
- Wat is het speelgedrag van de kinderen (waar en wanneer spelen ze en waarom daar?) Hoe gaan kinderen op straat met elkaar om?
- Hoe oordelen kinderen over schoon, heel en veilig in de buurt?
- Is de buurt kindvriendelijk?
 - Beoordeling speelvoorzieningen en speelveiligheid.
 - Beoordeling gedrag op straat van kinderen en jongeren.
 - Wat moet er verbeteren om fijner buiten te kunnen spelen?
- Zijn de kinderen bekend met Thuis op Straat, hebben ze wel eens meegedaan en wat is hun mening over de activiteiten van TOS?

De enquête is afgenomen op vier basisscholen in de groepen 6, 7 en 8: 't Klankbord (92 kinderen), de Anne Frankschool (54 kinderen), De Zwaluw (39 kinderen) en de Stevenshofschool (57 kinderen). De verdeling over de groepen is als volgt: acht kinderen uit groep 6, 12 kinderen uit groep 6 & 7², 89 kinderen uit groep 7 en 133 kinderen uit groep 8.

In totaal is de enquête ingevuld door 244 kinderen, waarvan 115 meisjes en 125 jongens (vier onbekend). Van de kinderen is de overgrote meerderheid van Nederlandse afkomst (215 kinderen); 29 kinderen (12%) zijn allochtoon.

Op basis van de ingevulde straatnamen en postcodes is vastgesteld dat de meeste kinderen zelf woonachtig zijn in het Stevenshofdistrict: 208 van de 244 kinderen (85%). De 32 kinderen die niet in de Stevenshof wonen, zijn afkomstig uit andere wijken in Leiden (postcodes 2313, 2316, 2324, 2332), uit Voorschoten (postcodes 2253, 2254) en Leiderdorp (2353).

Nulmeting onder jongeren

Ook jongeren zijn door TOS-werkers geënquêteerd met behulp van een gestandaardiseerde vragenlijst (zie bijlage 3). De vragenlijst bestond uit de volgende onderdelen:

- Waar ontmoeten jongeren elkaar, aan wat voor activiteiten hebben jongeren behoefte, van welke voorzieningen maken zij gebruik?
- Hebben jongeren suggesties voor activiteiten en voorzieningen?
- Wat beschouwen jongeren als overlast voor andere bewoners?
- Voelen jongeren zich veilig?
- Zijn de jongeren bekend met Thuis op Straat en zo ja, wat is hun mening over TOS?

Op straat zijn in totaal 27 jongeren geïnterviewd, waarvan 21 jongens en zes meisjes. Alle bevroegde jongeren zijn woonachtig in de wijk het Stevenshofdistrict, met uitzondering van één meisje dat uit Den Haag Moerwijk komt. De enquêteurs hebben ingeschat om wat voor jongeren het gaat, zij konden hierbij kiezen uit (combinaties van) scholier, hangjongere, lid van een overlastgevende groep, passant of overig. Volgens de enquêteurs zijn 13 jongeren in te delen als scholier. De overige indelingen zijn door hen niet gebruikt.

Vrijwel alle jongeren (25) volgen momenteel een opleiding. In de meeste gevallen is dat een VMBO opleiding (16 jongeren) en in mindere mate HAVO/ VWO/Gymnasium (vier jongeren) en MBO (vier jongeren). De leeftijdsverdeling van de jongeren is als volgt: vier jongeren van 12 jaar, vijf van 13 jaar, acht van 14 jaar, twee van 15 jaar, twee van 16 jaar, vier van 17 jaar, één jongere van 19 jaar en één van 21 jaar of ouder.

2 De kinderen hebben zelf ingevuld 'groep 6&7', dus het is niet met zekerheid te achterhalen welke van de twee het is bij de 10-jarigen; zij kunnen ook zijn blijven zitten en toch in groep 6 zitten.

3 Resultaten volwassen bewoners

3.1 Oordeel bewoners over Thuis Op Straat

In de Stevenshof zijn in totaal 100 bewoners geïnterviewd. Van de 100 bevroegde bewoners kennen 72 bewoners Thuis op Straat, waarvan 56 bewoners ook weten wat TOS doet (zie tabel 3.1).

Aan de bewoners is gevraagd wat zij vinden van TOS door middel van een open vraag. Ongeveer de helft van de bewoners (51) heeft deze vraag beantwoord. Al deze bewoners zijn in meer of mindere mate positief over TOS. De meeste bewoners vinden TOS een (heel) goed initiatief en geven hiervoor diverse redenen aan: het is veilig en leuk voor de kinderen, er ontstaat meer saamhorigheid, de kinderen zijn in beweging, het is een stimulans voor het buitenspelen en het oogt gezellig in de buurt. Enkele bewoners vinden dat TOS op meerdere pleinen tegelijkertijd zou kunnen werken en dat verspreiding van TOS-activiteiten over Leiden sneller zou kunnen plaatsvinden.

De bewoners die TOS niet (voldoende) kenden, hebben een korte toelichting gekregen van de enquêteurs en konden vervolgens aangeven wat zij van de TOS-werkwijze vinden. Vrijwel alle bewoners geven aan het een prima of goed initiatief te vinden.

Tabel 3.1 Heeft u gehoord van Thuis Op Straat?

N=100	%
Ja, en ik weet wat ze doen	56
Ja, maar ik weet niet wat ze doen	17
Ik heb er pas vandaag voor het eerst van gehoord	27

Alle bewoners die weten wat TOS doet, vinden dat TOS nuttig werk verricht. Vrijwel alle bewoners zijn van mening dat kinderen door TOS vaker, leuker en veiliger buiten spelen. In mindere mate zijn de bewoners van mening dat dankzij TOS tieners en jongeren vaker buiten zijn (42%), leuker met elkaar omgaan (40%) en dat het voor hen buiten veiliger is geworden (41%).

De bewoners noemen diverse suggesties ter verbetering van de activiteiten van TOS. De meest genoemde suggesties zijn:

- Activiteiten uitbreiden (knutselen, binnen spelen, vaker per week, voor de wintermaanden een overdekte ruimte).
- Meer gezamenlijke spellen voor de kleintjes.

- Verruimen van de openingstijden (ook 's ochtends voor kinderen die nog niet naar school gaan).
- Meer reclame en meer informatie over TOS.
- Meer activiteiten voor jongeren.
- Laagdrempelige kennismaking voor ouders mogelijk maken (koffie-inloop).

Ook de bewoners die eerst een uitleg over TOS kregen, hebben suggesties ter verbetering gedaan. Zij noemen het aanleren van normen en waarden bij de kinderen en jongeren (elkaar leren respecteren, aanspreken op overlastgevend gedrag), meer faciliteiten voor jongeren creëren, meer activiteiten in de avond en meer reclame maken voor TOS-activiteiten.

3.2 *Oordeel bewoners over straat en buurt*

Gevraagd naar een algemeen rapportcijfer geven de meeste bewoners hun eigen buurt een 7,3. Tegelijkertijd geven de bewoners voor een aantal thema's aan dat dit beter zou kunnen in hun buurt (zie tabel 3.2).

Bewoners noemen het vaakst (37%) dat in hun buurt meer en betere speelplekken wenselijk zijn, gevolgd door minder asociaal gedrag op de pleinen (32%). Vervolgens noemt iets minder dan een kwart van de bewoners (23%) minder overlast van jongeren/tieners. In mindere mate worden meer contact tussen buurtbewoners (12%) en betere verhoudingen tussen jongeren en ouderen (11%) genoemd.

Tabel 3.2 Wat kan beter in de buurt?

N=100	%
Meer en betere speelplekken	37
Minder asociaal gedrag op de pleinen	32
Minder overlast van jongeren / tieners	23
Meer contact tussen buurtbewoners	12
Betere verhoudingen tussen jongeren en ouderen	11
Anders	55

Ruim de helft van de bewoners kiezen voor de antwoordoptie 'anders'. Uit de analyse op de open antwoorden blijkt dat bewoners vooral suggesties noemen op het gebied van het thema schoon en heel en verkeersgerelateerde overlast³:

- Opknappen en schoonhouden van voorzieningen en speelplekken (buurt netjes houden, onderhoud speelplekken, schoonhouden buurt, hondenpoep op speelplekken, minder zwerfvuil, onderhoud van plantsoenen).
- Verkeersoverlast en parkeerproblematiek (brommers op fietspaden, parkeerplaatsen voor het winkelcentrum, parkeergelegenheid).

³ Ondanks het feit dat zaken als het schoonhouden van de buurt en verkeersoverlast reële problemen zijn, valt dit niet binnen het bestek van het onderzoek.

- Meer voorzieningen voor kinderen en jongeren (jeugdhuis, meer activiteiten organiseren, meer hangplekken).
- Meer toezicht en handhaving door de politie.
- Opknappen winkelcentrum (netjes houden en betere winkels).
- Geluidsoverlast.

Tevens is de bewoners gevraagd of zij uit hun buurt willen verhuizen zodra dat mogelijk zou zijn. Uit de onderstaande tabel 3.3 blijkt dat de meeste bewoners geen verhuiswens hebben (79%), terwijl 15% op termijn zou willen verhuizen en 6% dat zo snel mogelijk zou willen doen.

Tabel 3.3 Wilt u uit uw buurt verhuizen zodra dat zou kunnen?

N=100	%
Ja, zo snel mogelijk	6
Ja, op termijn	15
Nee	79

Aan de 21 bewoners die (op termijn) willen verhuizen is gevraagd wat de belangrijkste reden voor hun verhuiswens is. Uit tabel 3.4 is af te leiden dat voor ruim een kwart van deze bewoners de kwaliteit van de woning de belangrijkste reden voor hun verhuiswens is. In mindere mate worden privéredenen, de sfeer in de buurt en werk genoemd. De meerderheid echter (47%) geeft aan overige redenen te hebben.

Tabel 3.4 Zo ja, wat is de belangrijkste reden dat u wilt verhuizen?

N=19 (2 onbekend)	%
Kwaliteit van de woning	26
Privé	11
Sfeer in de buurt	11
Werk	5
Anders	47

3.3 Oordeel bewoners over schoon, heel en veilig

Aan de bewoners zijn enkele vragen voorgelegd over het thema 'schoon, heel en veilig'. Uit de resultaten komt naar voren dat 57% van de bewoners van mening is dat hun buurt voldoende wordt schoon gehouden, terwijl 41% van de bewoners aangeeft dat de buurt onvoldoende wordt schoon gehouden.

Tabel 3.5 Vindt u dat uw buurt voldoende wordt schoon gehouden?

N=98 (2 onbekend)	%
Voldoende	57
Onvoldoende	41
Weet ik niet / geen mening	2

Vrijwel alle bewoners voelen zich overdag zelden of nooit onveilig in hun buurt. In de avonduren voelt nog steeds driekwart van de bewoners zich zelden of nooit onveilig, terwijl 10% zich 's avonds vaak en 16% zich soms onveilig voelt (tabel 3.6).

Tabel 3.6 Voelt u zich wel eens onveilig op straat / in de buurt?

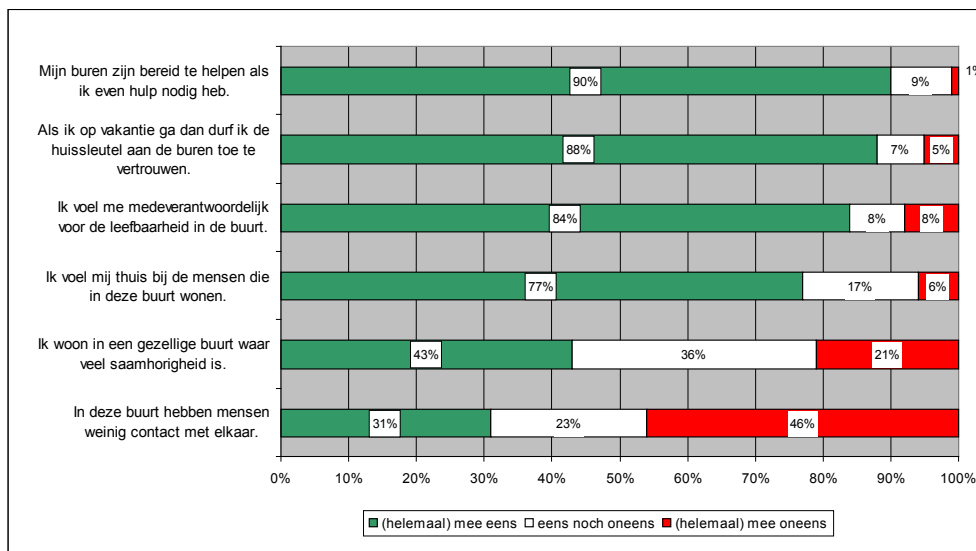
N=100	%
Vaak onveilig overdag	1
Soms onveilig overdag	7
Zelden of nooit onveilig overdag	93
Vaak onveilig 's avonds	10
Soms onveilig 's avonds	16
Zelden of nooit onveilig 's avonds	74

3.4 Sociale cohesie in de Stevenshof

Sociale cohesie in buurten kan begrepen worden als betrokkenheid van bewoners bij elkaar en als gedrag in het verlengde van deze houding. Bijvoorbeeld de (vanzelfsprekende) bereidheid om elkaar in voorkomende gevallen te helpen of actief bij te dragen aan verbeteringen in de buurt. Om goed zicht te krijgen op de mate van sociale cohesie zijn, vanuit dit kader, in de vragenlijst stellingen opgenomen.

In onderstaande figuur 3.1 worden deze stellingen onder elkaar gezet met daarachter het percentage dat het (helemaal) eens is met de stelling (in groen), de 'mee eens/mee oneens' categorie (in wit) en het percentage dat het (helemaal) oneens is met de stelling (in rood).

Figuur 3.1 Mate van sociale cohesie

De sociale cohesie in de Stevenshof lijkt goed te zijn. Uit figuur 3.1 valt af te leiden dat burens volgens vrijwel alle bewoners meestal bereid zijn hulp te bieden wanneer iemand hulp nodig heeft (90%). Ook durft 88% van de bewoners tijdens hun vakantie de huissleutel aan de burens toe te vertrouwen, tegenover 8% die dit niet durft. Bovendien voelt 84% van de bewoners zich medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid in hun buurt.

Ruim driekwart van de bewoners voelt zich thuis in de buurt, tegenover 8% die zich niet thuis voelt (8% geen mening). Bewoners zijn minder positief over de gezelligheid en saamhorigheid van hun buurt: 43% is van mening dat zij in een gezellige buurt wonen waar veel saamhorigheid is, 36% heeft hierover geen mening en ongeveer een vijfde van de bewoners is het hier juist niet mee eens. Bijna een derde van de bewoners onderschrijft tot slot de stelling dat er weinig onderling contact is tussen buurtbewoners (31%); 46% is het hier juist niet mee eens, 23% heeft geen mening.

Bewoners is eveneens gevraagd naar de contacten die ze onderhouden in de buurt (zie tabel 3.7). Ruim de helft van de bewoners geeft aan (heel) veel contact te hebben met hun naaste burens (53%), 36% heeft soms contact en 11% (heel) weinig.

De mate van contact met andere buurtbewoners laat een wisselend beeld zien. Bijna een derde van de bewoners heeft (heel) veel contact met andere buurtbewoners dan hun naaste burens (30%), 36% heeft soms contact en 34% heel weinig.

Ruim een derde van de bewoners heeft tot slot (heel) veel contacten met kennissen in de buurt (35%), tegenover 38% die soms contacten heeft met kennissen en 26% (heel) weinig.

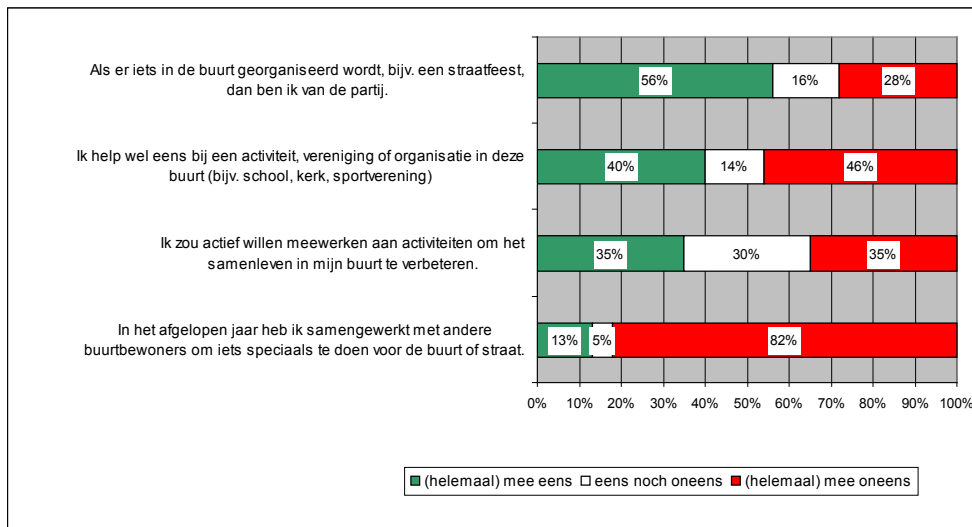
Tabel 3.7 Sociale contacten in de buurt

N=100	(heel) veel	soms	(heel) weinig
Contact met burens	53%	36%	11%
Contact met andere buurtbewoners	30%	36%	34%
Kennissen in de buurt	35%	38%	26%

Ook naar de bereidheid zich te willen inzetten voor de buurt is gevraagd aan de hand van stellingen (zie figuur 3.2). Ruim de helft van de bewoners zijn graag van de partij als er in de buurt iets georganiseerd zou worden, zoals een straatfeest (56%), tegenover 28% die dat juist niet wil (16% geen mening). Veertig procent van de bewoners helpt wel eens mee bij activiteiten, verenigingen of organisaties in de buurt, terwijl 46% aangeeft dit juist niet te doen.

Ruim een derde van de bewoners wil wel actief meewerken aan activiteiten om het samenleven in de Stevenshof te verbeteren, een gelijk aandeel bewoners geeft aan dit juist niet te willen, 30% heeft hier geen mening over. Het blijkt dat 13% zich in het afgelopen daadwerkelijk heeft ingezet om samen met andere buurtbewoners iets speciaals te doen voor de buurt of straat, 82% heeft zich niet op deze wijze ingezet.

Figuur 3.2 Inzet voor de eigen buurt

3.5 Kindvriendelijkheid

De kindvriendelijkheid van de woonbuurten in de Stevenshof is gemeten door vragen over de veiligheid van het buitenspelen, de voorzieningen voor kinderen en jongeren alsmede over de omgang tussen de kinderen/jongeren onderling.

Veiligheid van het buitenspelen

Ruim zes op de 10 bewoners (64%) vinden dat er voldoende speelplekken zijn voor kinderen (en jongeren) om veilig buiten te kunnen spelen. 26% van de bewoners vindt echter dat er onvoldoende veilige speelplekken in de buurt zijn (10% geen mening). Volgens een kwart van de bewoners (24%) durven kinderen soms of zelfs vaak niet buiten te spelen uit angst voor oudere kinderen; volgens 8% is dit uit angst voor volwassenen.

Aan de bewoners is tevens gevraagd wat er zou moeten veranderen zodat hun buurt veiliger wordt (zie tabel 3.8). In de eerste plaats denken de bewoners dat de buurt veiliger wordt als er meer en betere speelplekken voor kinderen komen (genoemd door 36% van de bewoners), gevolgd door meer activiteiten in de buurt voor kinderen en jongeren. Vervolgens worden meer toezicht en meer en strengere politiecontroles gezien als mogelijkheden om de buurt veiliger te maken voor kinderen (resp. 27% en 26%). Ruim twee op de 10 bewoners noemt verder minder hangjongeren op straat (23%) en een verbetering van schoon en heel in de buurt (21%). In mindere mate worden genoemd een grotere betrokkenheid tussen buurtbewoners (16%) en een betere verlichting in straten en portieken (12%).

Tabel 3.8 Wat zou er moeten veranderen zodat het veiliger wordt voor kinderen om buiten te spelen?

N=100	%
Meer en betere speelplekken voor kinderen	36
Meer activiteiten in de buurt voor kinderen en jongeren	34
Meer toezicht	27
Meer en strengere politiecontroles	26
Minder hangjongeren op straat	23
Een schonere en helere buurt	21
Grotere betrokkenheid tussen buurtbewoners	16
Betere verlichting in straten en portieken	12
Anders	28

Aan de bewoners is de open vraag gesteld of er nog meer zaken zijn die volgens hen de buurt veiliger kunnen maken. Een deel van de bewoners (28%) heeft deze vraag beantwoord. De meest genoemde antwoorden zijn:

- Verkeersoverlast (auto's zouden langzamer moeten rijden, minder auto's in de wijk, meer parkeergelegenheid, verkeersdrempels, minder gevaarlijke weg).
- Meer toezicht (door buurtmedewerkers, meer tieners of jongeren die een oogje in het zeil houden, bij het station en het winkelcentrum meer toezicht).
- Betere speeltoestellen voor kinderen en meer voorzieningen voor jongeren (bijvoorbeeld een jeugdhonk).
- Vermindering zwerfvuil.

Voorzieningen voor kinderen en jongeren

De bewoners is gevraagd of in de buurt voldoende voorzieningen aanwezig zijn voor jongens en voor meisjes (zie tabel 3.9). Bijna de helft van de bewoners geeft aan dat er voldoende voorzieningen zijn voor jongens onder de 12 jaar (49% van de bewoners) en meisjes van 12 jaar of jonger (46%). Ongeveer een derde van de bewoners is van mening dat er onvoldoende voorzieningen zijn voor de jongens en meisjes van 12 jaar of jonger.

Over de voorzieningen voor kinderen vanaf 13 jaar zijn de bewoners beduidend negatiever. Slechts 8% van de bewoners is van mening dat er voor jongens en meisjes van 13-19 jaar voldoende voorzieningen zijn, terwijl ruim de helft vindt dat er onvoldoende voorzieningen zijn voor jongens in de leeftijd 13-19 jaar (53%) en meisjes van 13-19 jaar (54%).

Tabel 3.9 Vindt u dat er voldoende voorzieningen (buiten en binnen) voor jongens en meisjes in de buurt zijn?

N=96 (4 onbekend)	% voldoende	% onvoldoende	% weet niet
Jongens (12 jaar of jonger)	49	34	17
Meisjes (12 jaar of jonger)	46	33	21
Jongens 13-19 jaar	8	53	39
Meisjes 13-19 jaar	8	54	37

Vervolgens is de vraag gesteld 'wat zou er in de buurt moeten komen voor jongeren van 12 jaar en ouder?'. Het meest gewenst volgens de bewoners zijn meer activiteiten voor de jongeren (genoemd door 44%) en een sportvoorziening (42%) (tabel 3.10).

Tabel 3.10 Wat zou er in de buurt moeten komen voor jongeren van 12 jaar en ouder?

N=96 (4 onbekend)	%
Meer activiteiten voor jongeren	44
Een sportvoorziening	42
Een jongerenhangplek	28
Anders	23

Bijna een kwart van de bewoners (23%) heeft gebruik gemaakt van de open antwoordcategorie ‘anders’. Zij gaven de volgende suggesties:

- Een buurthuis / clubhuis / jongerensoos.
- Een uitgaansgelegenheid (bijvoorbeeld een disco of speelhal met toezicht).
- Het begeleiden van jongeren (vangnet bieden, met ze praten).
- Jongeren beter informeren over de aanwezige voorzieningen.

Omgang tussen de kinderen/jongeren onderling

Op de vraag ‘Vindt u dat kinderen en jongeren in de buurt over het algemeen goed met elkaar omgaan?’ antwoordt 62% van de meeste bewoners met ‘meestal goed’ (zie tabel 3.11).

Tabel 3.11 Vindt u dat kinderen en jongeren in de buurt in het algemeen goed met elkaar omgaan?

N=97 (3 onbekend)	%
Meestal goed	62
Niet altijd goed	20
Vaak niet goed	4
Weet niet	14

Overlast door jongeren

Ruim een kwart van de bewoners heeft soms last van jongeren in de buurt (26%) en 4% ondervindt veel of heel veel overlast (zie tabel 3.12).

Tabel 3.12 Heeft u last van jongeren in de buurt?

N=95 (5 onbekend)	%
(Heel) veel last	4
Soms last	26
Weinig of geen last	70

Vervolgens is aan alle bewoners gevraagd wat voor last men heeft van jongeren. De meeste last wordt ondervonden van vandalisme (genoemd door 32% van de bewoners), geluidsoverlast (29%) en asociaal gedrag (19%). Slechts een minderheid ervaart last van pestende jongeren (7%).

Daarnaast geeft 20% andere bronnen van overlast aan, te weten afval op straat, overlast van blo-
wen, brommeroverlast en verbaal geweld.

Tabel 3.13 Wat voor last heeft u van jongeren?

N=96 (4 onbekend)	%
Vandalisme	32
Geluidsoverlast	29
Asociaal gedrag	19
Pesten van andere kinderen of jongeren in de buurt	7
Anders	20

De meerderheid van de bewoners zegt jongeren aan te spreken als zij zich ongewenst gedragen op straat (68%). De ervaringen hiermee zijn erg wisselend: 11% van de bewoners geeft aan dat de jongeren wel luisteren, maar vervolgens hun gedrag niet veranderen, 48% zegt dat de jongeren wel hun gedrag aanpassen. Dat de jongeren niet voor rede vatbaar zijn, vindt 18%(tabel 3.14).

Tabel 3.14 Ervaring bewoners bij aanspreken van jongeren bij ongewenst gedrag

N=61 (1 onbekend)	%
Jongeren luisteren, maar veranderen hun gedrag niet	38
Jongeren luisteren en passen hun gedrag aan	29
Jongeren zijn niet voor rede vatbaar	26
Anders	7

Bij de open antwoordmogelijkheid geeft een deel van de bewoners aan dat het erg wisselt per situatie of zij de jongeren aanspreken en of daar ook naar geluisterd wordt; sommige jongeren reageren positief terwijl andere agressief reageren, weglopen of zich - in een enkel geval - tegen de bewuste bewoner keren.

4 *Resultaten kinderen*

De enquête is op vier basisscholen afgenomen in de groepen 6, 7 en 8. In totaal hebben 244 kinderen de enquête ingevuld: 92 kinderen van 't Klankbord, 54 kinderen van de Anne Frankschool, 39 kinderen van De Zwaluw en 57 kinderen van de Stevenshofschool. De verdeling over de groepen is als volgt: acht kinderen uit groep 6, 12 kinderen uit groep 6 & 7, 89 kinderen uit groep 7 en 133 kinderen uit groep 8. De 244 kinderen zijn 115 meisjes en 125 jongens (vier onbekend). De overgrote meerderheid is van Nederlandse afkomst (215 kinderen); 29 kinderen (12%) zijn allochtoon. Gezien het lage percentage allochtone kinderen zullen bij de bespreking de resultaten niet worden uitgesplitst naar autochtone en allochtone kinderen. Wel zal worden uitgesplitst naar geslacht.

Op basis van de ingevulde straatnamen en postcodes is vastgesteld dat de meeste kinderen zelf ook in de Stevenshof wonen (postcode 2331): 208 van de 244 kinderen (85%). De kinderen die niet in de Stevenshof wonen (32) zijn afkomstig uit andere wijken in Leiden (postcodes 2313, 2316, 2324, 2332), uit Voorschoten (postcodes 2253, 2254) en Leiderdorp (2353). Wanneer er verschillen zijn in antwoorden tussen de kinderen die in postcodegebied 2331 wonen en de overige postcodes, worden deze bij de analyse besproken.

4.1 *Oordeel van kinderen over huis, straat en buurt*

De kinderen is gevraagd een rapportcijfer te geven voor hun huis, straat, buurt, school en de voorzieningen in hun buurt (zie tabel 4.1). De kinderen beoordelen al deze onderdelen (zeer) positief. Meisjes geven iets hogere cijfers dan jongens voor alle onderdelen.

- Het eigen huis, de school en de winkels in de Stevenshof worden gemiddeld het hoogst gewaardeerd, met cijfers van 8,5 en hoger.
- Ook de buurt (8,4), straat (8,0) en het Buurtcentrum Stevenshof (8,0) worden gemiddeld hoog gewaardeerd.
- Iets minder positief - maar nog steeds ruim voldoende - zijn de kinderen over het openbaar vervoer, het Stevenspark en de speelplaatsen in de buurt.

Tabel 4.1 Rapportcijfers naar buurt

N=244	Jongens	Meisjes	Totaal
Huis	8,9	9,2	9,1
School	8,6	9,0	8,8
Winkels	8,3	8,6	8,5
Buurt	8,3	8,6	8,4
Straat	7,7	8,4	8,0
Buurtcentrum Stevenshof	7,7	8,4	8,0
Openbaar vervoer	7,3	7,9	7,6
Stevenspark	7,5	7,6	7,5
Speeltuin Stevenshof	7,0	7,8	7,4
Speelplaatsen	7,1	7,5	7,3

4.2 Speelgedrag

Frequentie buiten spelen

Aan de kinderen is gevraagd *hoe vaak* ze na schooltijd buiten spelen (tabel 4.2). Vrijwel alle kinderen spelen frequent buiten na schooltijd: 43% elke dag en 46% een paar keer per week. Een minderheid van de kinderen speelt weinig buiten na schooltijd: 12% speelt één keer per week of minder buiten.

Jongens spelen iets vaker buiten dan meisjes; ongeveer de helft van de jongens speelt een paar keer per week buiten, tegenover 41% van de meisjes.

Tabel 4.2 Frequentie buiten spelen na schooltijd naar buurt

N=243 (1 onbekend)	Jongens	Meisjes	Totaal
Elke dag	43%	42%	43%
Een paar keer per week	51%	41%	46%
Eén keer per week	3%	6%	5%
Eén keer per maand	2%	2%	2%
Bijna nooit	2%	9%	5%

De frequentie van thuis spelen na schooltijd wijkt iets af van het buitenspelen, zie hiervoor tabel 4.3. Ongeveer een derde van de kinderen speelt elke dag thuis na schooltijd (meer jongens dan meisjes); 51% van de kinderen speelt een paar keer per week thuis na schooltijd (meer meisjes dan jongens). Een minderheid van de kinderen speelt één keer per week of minder vaak thuis na schooltijd, namelijk 18% (meer meisjes dan jongens).

Tabel 4.3 Frequentie thuis spelen na schooltijd naar buurt

N=242 (2 onbekend)	Jongens	Meisjes	Totaal
Elke dag	37%	26%	32%
Een paar keer per week	47%	55%	51%
Eén keer per week	7%	8%	7%
Eén keer per maand	1%	3%	2%
Bijna nooit	8%	9%	9%

Op de vraag 'hoe leuk is het om na schooltijd buiten te spelen' antwoorden vrijwel alle kinderen dat zij dit heel leuk (40%) of leuk (59%) vinden (jongens iets positiever dan meisjes).

Ook na schooltijd thuis spelen beoordelen vrijwel alle kinderen positief; 26% vindt dit heel leuk en 67% vindt dit leuk. Jongens oordelen hier iets positiever over dan meisjes.

Waar spelen kinderen?

Kinderen spelen op een groot aantal plekken buiten. Bijna twee derde van de kinderen speelt op het plein of de speelplaats in de buurt (61%); ongeveer een derde van de kinderen speelt in de straat voor hun huis (32%). Voor beide locaties geldt dat er relatief meer meisjes dan jongens spelen.

Op het schoolplein speelt 27% van de kinderen, waarbij opvalt dat de meisjes hier verhoudingsgewijs beduidend vaker spelen dan de jongens (37% tegen 20%). Ongeveer een vijfde van de kinderen speelt achter hun huis (meisjes iets vaker dan jongens).

Tabel 4.4 Waar spelen kinderen?

N=244	Jongens	Meisjes	Totaal
Op het plein/speelplaats in de buurt	59%	64%	61%
Voor het huis in de straat	29%	35%	32%
Op het schoolplein	20%	37%	27%
Achter het huis	20%	23%	21%
In de speeltuin Stevenshof	4%	10%	7%
Anders	39%	36%	38%

Meerdere antwoorden waren mogelijk

Verschillende kinderen hebben alternatieve locaties ingevuld bij de antwoordoptie 'anders'. Meest genoemde locaties voor buiten spelen zijn:

- Door de hele buurt, bijna overal (12 keer genoemd).
- Het Stevenspark, al dan niet met eigen hutten spelen (12 keer genoemd).
- Bij vrienden of vriendinnen (11 keer genoemd).
- Voetbalveldje, grasveldje (negen keer genoemd).
- Koeienveld (vijf keer genoemd).
- De Kooi, voetbalkooi (vier keer genoemd).
- Bij de speeltuin (drie keer genoemd).
- In de tuin (drie keer genoemd).
- Op het fietspad (drie keer genoemd).
- Bij TOS (twee keer genoemd).

Lidmaatschap sportvereniging

Aan de kinderen is gevraagd of ze lid zijn van een sportvereniging. Van de 244 kinderen is 86% lid van een sportvereniging, waarvan iets meer jongens (89%) dan meisjes (83%).

Deelname aan naschoolse activiteiten

Relatief veel kinderen maken gebruik van de naschoolse activiteiten die worden aangeboden in de Stevenshof (tabel 4.5). Van de kinderen doet 29% vaak mee met de naschoolse activiteiten, 50% soms en 21% niet.

Het aandeel meisjes ligt iets hoger: 35% van de meisjes neemt vaak deel aan de activiteiten, tegenover 22% van de jongens.

Tabel 4.5 Deelname aan naschoolse activiteiten

N=240 (4 onbekend)	Jongens	Meisjes	Totaal
Ja, vaak	22%	35%	29%
Ja, soms	50%	51%	50%
Nee	28%	14%	21%

Omgang tussen kinderen

Kinderen konden aangeven hoe zij denken dat de kinderen in de buurt met elkaar omgaan aan de hand van drie stellingen:

- Ik ken de meeste kinderen in mijn straat / buurt.
- De kinderen bij mij in de straat spelen leuk met elkaar.
- De kinderen bij mij in de straat maken vaak ruzie met elkaar.

In tabel 4.6 zijn de percentages weergegeven van de kinderen die het (helemaal) eens waren met de stellingen. Vrijwel alle kinderen kennen de meeste andere kinderen uit hun eigen straat (91%). Ruim 70% is van mening dat de kinderen in de straat leuk met elkaar spelen, waarbij meisjes iets positiever zijn dan jongens (75% van de meisjes, tegenover 70% van de jongens).

Een relatief klein deel van de kinderen is van mening dat de kinderen in hun straat vaak ruzie met elkaar maken (19%). Jongens zijn het hier opvallend vaker mee eens dan meisjes (25% van de jongens tegenover 13% van de meisjes).

Tabel 4.6 Omgang tussen kinderen (naar buurt)

N=244	Jongens	Meisjes	Totaal
Ik ken de meeste kinderen in mijn straat.	91%	90%	91%
Kinderen in mijn straat spelen leuk met elkaar.	70%	75%	72%
Kinderen in mijn straat maken vaak ruzie met elkaar.	25%	13%	19%

Wat moet er verbeteren om fijner buiten te kunnen spelen?

Bijna twee derde van de kinderen (63%, meisjes vaker dan jongens) denkt dat het fijner wordt om buiten te spelen als er minder vuil op straat ligt (zie tabel 4.7). Ongeveer de helft van de kinderen denkt dat betere speeltoestellen het spelen in de buurt fijner maken (meisjes vaker dan jongens).

Tevens is 40% van de kinderen van mening dat er meer sport- en spelactiviteiten in de buurt kunnen worden georganiseerd om het buitenspelen aangenamer te maken. Opvallend is dat meisjes beduidend vaker dan jongens aangeven dat zij meer sport- en spelactiviteiten willen (50% van de meisjes tegenover 30% van de jongens).

Bijna een derde van de kinderen denkt dat het spelen in de buurt fijner wordt wanneer zij geen last meer hebben van drassige grond en plassen nadat het geregend heeft (31%). Verder ziet ongeveer een kwart van de kinderen het als een verbetering wanneer er meer andere kinderen buiten spelen; 17% noemt een veiligere buurt als gewenste verbetering.

Tabel 4.7 Wat zou er moeten verbeteren om fijner in de buurt te kunnen spelen? (naar buurt)

N=244	Jongens	Meisjes	Totaal
Minder vuil op straat (hondenpoep, blikjes, etc.)	60%	66%	63%
Betere speeltoestellen	49%	56%	52%
Meer sport- en spelactiviteiten	30%	50%	40%
Minder overlast drassige (polder)grond en plassen	31%	30%	31%
Meer andere kinderen die buiten spelen	24%	28%	26%
Veiligere buurt	17%	17%	17%
Anders	26%	23%	25%

Een kwart van de kinderen noemt andere gewenste punten om het buitenspelen fijner te maken via de antwoordoptie 'anders'. De meeste opmerkingen hebben te maken met meer of betere speeltoestellen, bijvoorbeeld het vernieuwen van oude toestellen, spullen gericht op de oudere kinderen, of specifiek speelmateriaal als een trampoline, een tafeltennistafel, *half pipes* in het park of beschermers voor American Football.

Daarnaast wenst een deel van de kinderen ook meer speelplekken en pleintjes, speciaal voor de oudere of juist de jongste kinderen. Sommige kinderen willen specifiek een *waveboard*-plein. Diverse kinderen geven tevens aan een groot grasveld of meer kleine voetbalveldjes te willen om te kunnen voetballen.

Een deel van de wensen heeft betrekking op de omgang met andere kinderen en jongeren in de buurt. Zo wensen sommige kinderen minder te worden gepest (vier keer genoemd), minder ruzie (twee keer genoemd) en minder hangjongeren (twee keer genoemd).

4.3 Veiligheid op straat

Voel je je wel eens onveilig op straat?

Aan de kinderen is gevraagd of ze zich wel eens onveilig voelen op straat. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen onveiligheidsgevoelens vanwege andere kinderen van dezelfde leeftijd, vanwege oudere kinderen, vanwege volwassenen en door verkeer (tabel 4.8).

Uit de tabel blijkt dat de kinderen zich relatief vaak onveilig voelen. Van de bevroegde kinderen voelt bijna twee derde zich soms onveilig door de aanwezigheid van oudere kinderen (62%), terwijl 12% zich vaak onveilig voelt vanwege oudere kinderen. Meisjes geven iets vaker aan zich vaak onveilig te voelen vanwege oudere kinderen (jongens 10%, meisjes 15%). Relatief veel kinderen voelen zich daarnaast onveilig door de aanwezigheid van andere kinderen van dezelfde leeftijd: bij 42% van de kinderen is dat soms het geval, bij 4% vaak. Meisjes geven iets vaker aan zich soms onveilig te voelen vanwege kinderen van dezelfde leeftijd.

Kinderen ervaren ook onveiligheidsgevoelens door het verkeer; 37% van de kinderen voelt zich soms onveilig door verkeer, 6% vaak. Meisjes voelen zich iets vaker onveilig door verkeer dan jongens.

Een derde van de kinderen ervaart soms onveiligheidsgevoelens vanwege volwassenen, meisjes beduidend vaker dan jongens (39% tegenover 26%).

Tabel 4.8 Voel je je wel eens onveilig op straat door ...?

N=244	Jongens		Meisjes		Totaal	
	% vaak	% soms	% vaak	% soms	% vaak	% soms
Oudere kinderen	10	63	15	60	12	62
Andere kinderen van dezelfde leeftijd	4	41	4	45	4	42
Verkeer	5	35	8	39	6	37
Volwassenen	2	26	2	39	2	33

Durf je wel eens niet buiten te spelen?

Vervolgens is de kinderen gevraagd of ze niet buiten durven spelen vanwege de aanwezigheid van leeftijdsgenoten, oudere kinderen of volwassenen. Uit tabel 4.9 blijkt dat dit voor een deel van de kinderen het geval is.

Van de kinderen durft 31% soms en 5% vaak niet buiten te spelen vanwege oudere kinderen. Voor meisjes geldt dit verhoudingsgewijs iets meer dan voor jongens.

Vanwege de aanwezigheid van andere kinderen van dezelfde leeftijd durft 14% soms en 3% vaak niet buiten te spelen. Ook hier geldt dat meisjes dit iets vaker aangeven dan jongens. Tot slot blijkt dat van de bevroegde kinderen 13% soms en 3% vaak niet buiten durft te spelen vanwege de aanwezigheid van volwassenen.

Tabel 4.9 Durf je wel eens niet buiten te spelen omdat daar mensen zijn voor wie je bang bent? (naar buurt)

N=243 (1 onbekend)	Jongens		Meisjes		Totaal	
	% vaak	% soms	% vaak	% soms	% vaak	% soms
Ja, door oudere kinderen	4%	29%	6%	33%	5%	31%
Ja, door andere kinderen van dezelfde leeftijd	3%	13%	3%	16%	3%	14%
Ja, door volwassenen	2%	14%	4%	12%	3%	13%

4.4 *Schoon en heel*

Zijn de pleinen, velden of straten waar kinderen spelen schoon of vies?

De pleinen, velden of straten waar kinderen spelen zijn soms vies volgens 52% van de kinderen; 20% van de kinderen vindt deze locaties meestal vies (tabel 4.10). Daarentegen is 28% van de kinderen van mening dat de pleinen, velden en straat meestal schoon zijn.

Bij uitsplitsing naar sekse blijkt dat verhoudingsgewijs meisjes vaker dan jongens aangeven dat de pleinen, velden of straten meestal schoon zijn.

Tabel 4.10 Zijn de pleinen, velden of straten waar je speelt schoon of vies?

N=242 (2 onbekend)	Jongens	Meisjes	Totaal
Meestal schoon	24%	33%	28%
Soms vies	52%	53%	52%
Meestal vies	24%	14%	20%

Zijn de pleintjes goed ingericht om te spelen en te sporten?

Over de mate waarin pleintjes zijn ingericht om te kunnen spelen en sporten, zijn de meningen verdeeld (tabel 4.11). Ruim een derde van de kinderen is van mening dat de pleintjes goed ingericht zijn om te spelen en sporten (36%). Tegelijkertijd vindt 38% dat de pleintjes redelijk zijn ingericht. Ruim een kwart is van mening dat de pleintjes slecht of heel slecht zijn ingericht voor spelen en sporten (26%).

Tabel 4.11 Zijn de pleintjes goed ingericht om te spelen en te sporten?

N=242 (2 onbekend)	Jongens	Meisjes	Totaal
(Heel) goed	35%	36%	36%
Redelijk	38%	39%	38%
(Heel) slecht	27%	26%	26%

De kinderen is eveneens gevraagd of zij vinden dat de straten in hun buurt goed worden schoon gehouden. Tabel 4.12 laat zien dat ruim de helft van de kinderen van mening is dat de straten in de buurt redelijk schoon worden gehouden, 29% vindt dat dit goed of heel goed gebeurt. Daarentegen is 16% van mening dat de straten slecht of heel slecht worden schoongehouden. De verschillen tussen jongens en meisjes zijn wat dit punt betreft klein.

Tabel 4.12 Vind je dat de straten in je buurt goed worden schoon gehouden?

N=239 (5 onbekend)	Jongens	Meisjes	Totaal
(Heel) goed	29%	30%	29%
Redelijk	56%	58%	55%
(Heel) slecht	14%	12%	16%

Zijn de speeltoestellen meestal heel of kapot?

De speeltoestellen op de plaatsen waar de kinderen spelen zijn volgens ruim de helft van de kinderen meestal heel (55%). Daarentegen geeft 40% van de kinderen aan dat de speeltoestellen soms kapot zijn en volgens 5% zijn de speeltoestellen meestal kapot (tabel 4.13).

Tabel 4.13 Zijn de speeltoestellen meestal heel of kapot?

N=240 (4 onbekend)	Jongens	Meisjes	Totaal
Meestal heel	56%	54%	55%
Soms kapot	38%	42%	40%
Meestal kapot	7%	4%	5%

4.5 Bekendheid met TOS

Ruim drie kwart van de jongeren is bekend met Thuis op Straat en weet wat het inhoudt; 14% kent TOS wel maar weet niet precies wat het inhoudt (tabel 4.14). Slechts 8% is niet bekend met TOS. Meisjes zijn vaker goed bekend met TOS dan jongens.

Tabel 4.14 Heb je gehoord van Thuis op Straat?

N=239 (5 onbekend)	Jongens	Meisjes	Totaal
Ja, en ik weet wat ze doen.	74%	81%	77%
Ja, maar ik weet niet wat ze doen.	15%	14%	14%
Ik heb er pas vandaag voor het eerst van gehoord.	11%	5%	8%

Aan de kinderen die gehoord hebben van Thuis op Straat én weten wat TOS doet (185 kinderen), is de open vraag gesteld wat zij daarvan vinden. De overgrote meerderheid van de kinderen is (zeer) positief over TOS, met antwoorden uiteenlopend van 'Ik vind het wel leuk' tot 'Heel erg leuk!!' en 'the best!'. Sommige kinderen geven ook een motivatie voor hun antwoord. Ze vinden TOS leuk omdat er leuke dingen te doen zijn, omdat het goed is voor kinderen die zich anders vervelen en omdat het veilig is. Tien kinderen vinden TOS goed omdat daardoor meer kinderen buiten durven spelen.

Een minderheid van de kinderen is niet of gematigd positief over TOS. Vier kinderen noemen het 'een beetje saai'. Ook zeggen enkele kinderen dat ze weinig merken van TOS of niet weten welke activiteiten worden georganiseerd.

Vervolgens is aan de kinderen die bekend zijn met TOS een aantal stellingen voorgelegd over TOS. Vrijwel alle kinderen vinden het goed dat TOS er is (93%), jongens verhoudingsgewijs net iets vaker dan meisjes (tabel 4.15). Slechts 1% van de kinderen vindt het niet goed dat TOS er is.

Tabel 4.15 Stelling: 'Ik vind het goed dat TOS er is.'

N=176 (9 onbekend)*	Jongens	Meisjes	Totaal
Ja	94%	92%	93%
Nee	1%	0%	1%
Weet niet	5%	8%	6%

* Deze vraag is alleen gesteld aan de kinderen die TOS kennen en weten wat TOS doet (185 kinderen).

Van de kinderen heeft 82% wel eens gekeken naar activiteiten van TOS en 15% niet (tabel 4.16). Jongens geven dit iets vaker aan dan meisjes.

Tabel 4.16 Stelling: 'Ik heb wel eens gekeken naar activiteiten van TOS.'

N=177 (8 onbekend)*	Jongens	Meisjes	Totaal
Ja	83%	81%	82%
Nee	14%	17%	15%
Weet niet	3%	2%	3%

* Deze vraag is alleen gesteld aan de kinderen die TOS kennen en weten wat TOS doet (185 kinderen).

Ongeveer driekwart van de kinderen - relatief iets meer jongens dan meisjes - heeft wel eens meegedaan met activiteiten van TOS (76%). Van de kinderen heeft 19% niet meegedaan met de activiteiten.

Tabel 4.17 Stelling: 'Ik heb wel eens meegedaan aan activiteiten van TOS.'

N=174 (11 onbekend)*	Jongens	Meisjes	Totaal
Ja	78%	74%	76%
Nee	21%	18%	19%
Weet niet	1%	8%	5%

* Deze vraag is alleen gesteld aan de kinderen die TOS kennen en weten wat TOS doet (185 kinderen).

Het aandeel kinderen dat zelf wel eens heeft meegeholpen bij activiteiten van TOS, ligt lager: 16% heeft wel eens meegeholpen, 76% niet (tabel 4.18). Meisjes hebben iets vaker bij de TOS-activiteiten meegeholpen dan jongens.

Tabel 4.18 Stelling: 'Ik heb wel eens meegeholpen bij activiteiten van TOS.'

N=174 (11 onbekend)*	Jongens	Meisjes	Totaal
Ja	14%	17%	16%
Nee	79%	75%	76%
Weet niet	7%	8%	8%

* Deze vraag is alleen gesteld aan de kinderen die TOS kennen en weten wat TOS doet (185 kinderen).

Ongeveer drie op de 10 kinderen heeft dankzij TOS nieuwe kinderen leren kennen (29%). Anders dan bij de voorgaande stellingen is hier wel een duidelijk verschil te zien tussen jongens en meisjes. Ongeveer een derde van de jongens heeft nieuwe kinderen leren kennen door TOS (34%), terwijl dit bij de meisjes 24% is.

Tabel 4.1 Stelling: 'Door TOS heb ik nieuwe kinderen leren kennen.'

N=173 (12 onbekend)*	Jongens	Meisjes	Totaal
Ja	34%	24%	29%
Nee	62%	67%	64%
Weet niet	5%	9%	7%

* Deze vraag is alleen gesteld aan de kinderen die TOS kennen en weten wat TOS doet (185 kinderen).

5 *Resultaten jongeren*

5.1 *Introductie*

Op straat zijn in totaal 27 jongeren geïnterviewd, te weten 21 jongens en zes meisjes. Het relatief beperkte aantal jongeren dat is bevraagd maakt dat de resultaten voor deze groep moeten worden geïnterpreteerd als indicatief. Mede door de open vragen zijn de antwoorden van de jongeren echter wel informatief.

Alle bevraagde jongeren zijn woonachtig in de wijk de Stevenshof, met uitzondering van één meisje dat uit Den Haag Moerwijk komt. De meeste enquêtes zijn afgenomen in de (voetbal)kooi en op het tennisplein, maar ook Sara Bronovo en Stevenshof worden genoemd.

De enquêteurs hebben ingeschat om wat voor jongeren het gaat, zij konden hierbij kiezen uit (combinaties van) scholier, hangjongere, lid van een overlastgevende groep, passant of overig. Volgens de enquêteurs zijn 13 jongeren in te delen als scholier. De overige indelingen hebben ze niet gebruikt.

Vrijwel alle jongeren (25) volgen momenteel een opleiding. In de meeste gevallen is dat een VMBO opleiding (16 jongeren) en in mindere mate ook HAVO/ VWO/ Gymnasium (vier jongeren) en MBO (vier jongeren). De leeftijdsverdeling van de jongeren is als volgt: vier jongeren van 12 jaar, vijf van 13 jaar, acht van 14 jaar, twee van 15 jaar, twee van 16 jaar, vier van 17 jaar, één jongere van 19 jaar en één van 21 jaar of ouder.

5.2 *Waarom zijn de jongeren in de Stevenshof?*

De meeste jongeren zijn in de Stevenshof voor de gezelligheid (20 van de 27) en/of om hun vrienden te ontmoeten (16). Vijf jongeren zijn in de Stevenshof omdat er niets anders te doen is. Vijf jongeren geven aan (ook) andere redenen te hebben om in de Stevenshof te zijn, namelijk omdat het mooi weer is (twee jongeren), om te kunnen voetballen (twee jongeren) of om te *chillen* (één jongere). Geen van de jongeren is in de Stevenshof om te winkelen.

5.3 Afspreekplekken en activiteiten

De meerderheid van de jongeren ontmoet zijn of haar vrienden op straten of pleinen in de Stevenshof (23 van de 27). De locaties in de Stevenshof waar deze jongeren hun vrienden zien, staan weergegeven in tabel 5.1. Vooral de (voetbal)kooi blijkt een belangrijke ontmoetingsplaats (door 13 jongeren genoemd), gevolgd door het Stevenshofpark (zes jongeren), De Vink (vijf jongeren) en het Rijndijkpark (vier jongeren).

Tabel 5.1 Locaties waar jongeren hun vrienden vaak ontmoeten

N=27	Aantal jongeren
(Voetbal)kooi	13
Stevenshofpark	6
De Vink	5
Rijndijkpark	4
Overal op straat / Overal in de Stevenshof	2
Sara de Bronovoplein	1
Dobbedreef	1
Bieb	1
Koeienveld	1
Winkelcentrum	1
Speeltuिन	1

Meerdere antwoorden waren mogelijk.

De jongeren is gevraagd wat ze normaal gesproken doen op de straten en pleinen in de Stevenshof waar ze hun vrienden ontmoeten. De resultaten staan in tabel 5.2. De meeste jongeren gaan om met hun vrienden (21 jongeren) en/of met onbekenden (11 jongeren). Verder komt een deel van de jongeren er om te eten en/of drinken (zeven jongeren) en om zelf activiteiten op het gebied van sport, spel of muziek uit te voeren. Een klein aantal jongeren is op de locatie om naar andere mensen te kijken (twee jongeren) of om naar activiteiten te kijken (twee jongeren). Vier jongeren geven andere activiteiten aan, namelijk kletsen, *chillen* en voetballen.

Tabel 5.2 Activiteiten van de jongeren op deze locaties

N=27	Aantal jongeren
Omgaan met vrienden	21
Omgaan met onbekenden	11
Eten/drinken	7
Zelf activiteiten doen (muziek, sport/spel, etc.)	6
Kijken naar andere mensen	2
Kijken naar activiteiten (muziek, sport/spel, etc.)	2
Anders	4

Meerdere antwoorden waren mogelijk.

Ook is aan de jongeren gevraagd hoe veel tijd ze doorbrengen op straat in de Stevenshof. Uit de antwoorden (zie tabel 5.3) blijkt dat de helft van de jongeren (bijna) de hele dag doorbrengt op straat in de Stevenshof (14 jongeren), gevolgd door negen jongeren die een dagdeel op straat doorbrengen.

Een minderheid van de bevroegde jongeren besteedt relatief weinig tijd op straat: twee jongeren een paar uur per dag en twee jongeren een uur of korter.

Tabel 5.3 Hoe veel tijd brengen de jongeren door op straat in de Stevenshof?

N=27	Aantal jongeren
(Bijna) de hele dag	14
Een dagdeel (ochtend, middag of avond)	9
Een paar uur	2
Een uur of korter	2

5.4 Gebruik van voorzieningen

Aan de jongeren is gevraagd van welke voorzieningen ze in de Stevenshof gebruik maken. De meeste jongeren (22) maken gebruik van de kooi aan de Smitstraat. Ook van het Stevenshofpark wordt relatief vaak gebruik gemaakt (12 jongeren). In mindere mate worden ook het Rijndijkpark, het buurtcentrum Stevenshof en hangplek De Vink genoemd. Opvallend is dat geen van de bevroegde jongeren aangeeft gebruik te maken van sportactiviteiten van Stichting Midden Holland.

Bij categorie 'anders' geven vier jongeren andere voorzieningen aan, te weten 'koeienveld', 'buiten ergens', 'TOS' en 'bij de winkels'.

Tabel 5.4 Van welke voorzieningen in de Stevenshof maak je gebruik?

N=27	Aantal jongeren
Kooi aan de Smitstraat	22
Stevenshofpark	12
Rijndijkpark	9
Buurtcentrum Stevenshof	8
Hangplek De Vink	8
Sportactiviteiten Stichting Midden Holland	0
Anders	4

Meerdere antwoorden waren mogelijk.

Vervolgens is de jongeren gevraagd welke aanvullende voorzieningen in de Stevenshof zij leuk zouden vinden. De jongeren hebben diverse suggesties voor activiteiten aangedragen (tabel 5.5).

Vrijwel alle jongeren (24) zouden sportactiviteiten leuk vinden in de Stevenshof. Vooral voetbal(toernooien) worden in dit kader genoemd (door 18 jongeren), maar ook basketbal, rugby, softbal en hockey. Zeven jongeren noemen spelactiviteiten als trefbal en een pingpongtoernooi.

Slechts enkele jongeren tonen interesse in muziekactiviteiten en kunst- en culturele activiteiten, één jongere noemt de suggestie om kleinschalige evenementen voor jongeren te organiseren zoals muziek in het park. Bij de categorie 'anders' noemt een jongere tot slot nog een barbecue.

Tabel 5.5 Welke activiteiten zou je leuk vinden?

N=27	Aantal jongeren
Sportactiviteiten	24
Spelactiviteiten	7
Kunst- of culturele activiteiten	2
Muziekactiviteiten	1
Anders	2

Meerdere antwoorden waren mogelijk.

Als er activiteiten zoals genoemd worden georganiseerd, dan willen de meeste jongeren daar zeker (14) of waarschijnlijk (11) wel aan meedoen. Twee jongeren geven aan waarschijnlijk of zeker niet te willen meedoen, omdat ze geen tijd hebben of omdat zij als meisje niet meedoet aan het voetbaltoernooi.

Het tijdstip waarop de jongeren willen deelnemen aan de activiteiten is in de middag na schooltijd (14), doordeweeks in de avonduren (10) of in het weekend (8) of tijdens de vakantie (één jongere).

Overlast door jongeren

De jongeren zijn verdeeld over de vraag of jongeren in de buurt overlast veroorzaken. Volgens 12 jongeren veroorzaken jongeren in de buurt soms overlast, terwijl drie jongeren vinden dat er (heel) veel jongerenoverlast is in de buurt. Twaalf jongeren vinden dat er weinig tot geen jongerenoverlast is in de Stevenshof.

Om vast te kunnen stellen wat bij jongeren het besef is van de overlast die zij zouden kunnen veroorzaken bij andere mensen, zijn over dit onderwerp enkele vragen gesteld. De eerste vraag luidde 'Wat denk jij dat door andere mensen in de Stevenshof als jongerenoverlast wordt ervaren?' De resultaten staan in tabel 5.6. Geluidsoverlast van groepjes jongeren en rondhangende groepen jongeren worden door de jongeren als het meest overlastgevend voor buurtbewoners beschouwd (respectievelijk door 17 en 15 jongeren). In mindere mate noemen de jongeren ook asociaal gedrag door jongeren (10 jongeren), vandalisme/diefstal (negen jongeren) en het pesten van andere kinderen of jongeren (7 jongeren).

Tabel 5.6 Wat denk jij dat door andere mensen in de Stevenshof als jongerenoverlast wordt ervaren?

N=27	Aantal jongeren
Jongeren die in groepjes voor geluidsoverlast zorgen	17
Jongeren die in groepjes rondhangen	15
Jongeren die zich asociaal gedragen (zoals lastig vallen van passanten)	10
Jongeren die vandalisme of diefstallen plegen	9
Jongeren die kinderen of andere jongeren pesten	7

Meerdere antwoorden waren mogelijk.

De volgende vraag had betrekking op wat de jongeren *zélf* in de Stevenshof als overlastgevend voor andere mensen beschouwen (tabel 5.7). Op alle onderdelen geven jongeren minder overlast aan dan zij inschatten dat de bewoners ervaren. Zo geven 12 jongeren aan dat volgens hen in de Stevenshof

sprake is van geluidsoverlast door groepjes jongeren; 11 jongeren menen dat rondhangende groepjes jongeren voor overlast zorgen in de Stevenschhof. Asociaal gedrag en het pesten van andere kinderen of jongeren worden beide door vijf jongeren genoemd als overlastgevend, terwijl twee jongeren vandalisme/diefstal noemen.

In de categorie ‘anders’ geven twee jongeren aan dat er volgens hen geen enkele jongerenoverlast is en één jongere vertelt dat sommige jongeren volwassen bewoners pesten.

Tabel 5.7 Wat voor overlast veroorzaken jongeren in de Stevenschhof volgens *jou*?

N=27	Aantal jongeren
Jongeren die in groepjes voor geluidsoverlast zorgen	12
Jongeren die in groepjes rondhangen	11
Jongeren die zich asociaal gedragen (zoals lastig vallen van passanten)	5
Jongeren die kinderen of andere jongeren pesten	5
Jongeren die vandalisme of diefstallen plegen	2
Anders	3

5.5 *Veiligheid voor de jongeren*

Van de geïnterviewde jongeren in de Stevenschhof voelen vier jongeren zich soms onveilig en geen enkele jongere vaak. De meerderheid (23), voelt zich nooit onveilig.

5.6 *Thuis Op Straat*

In de Stevenschhof hebben 23 van 27 jongeren gehoord van Thuis op Straat én weten wat TOS doet. De overige vier jongeren hebben nog nooit gehoord van TOS.

Aan de jongeren die weten wat TOS doet is gevraagd wat zij daarvan vinden. De reacties zijn vrijwel allemaal positief. De jongeren zijn vooral van mening dat door de aanwezigheid van TOS kinderen leuker en veiliger kunnen spelen en dat er minder kinderen worden gepest. De buurt wordt leuker en gezelliger door de aanwezigheid van TOS. Ook vindt een aantal jongeren dat de TOS-werkers vriendelijk zijn en dat er goede locaties worden uitgezocht voor activiteiten. Van de bevroegde jongeren zijn 21 van mening dat TOS nuttig werk verricht.

De jongeren is tevens gevraagd naar suggesties voor verbetering van de TOS- activiteiten. Zij noemen vooral het organiseren van meer toernooien, in het algemeen of gericht op voetbal of rugby.

Bijlage 1 Vragenlijst bewoners

Geachte bewoner,

Om meer te weten te komen over wat buurtbewoners vinden van de buurt, haar voorzieningen, de veiligheid, sociale cohesie, de jeugd en de rol van het project Thuis Op Straat (TOS) hieraan, willen wij u de volgende vragenlijst voorleggen.

Voor TOS is het van groot belang dat u het enquêteformulier ook echt invult. Alleen dan kan TOS een goed beeld krijgen hoe de bewoners denken over hun woon- en leefomgeving. Zodoende kan TOS haar werkzaamheden daar inzetten waar dat wenselijk en mogelijk is.

De meeste vragen uit de enquête kunnen beantwoord worden door het vakje aan te kruisen met uw antwoord of door uw antwoord te omcirkelen. Als uw antwoord er niet bijstaat vragen we u om het antwoord dat het meest bij uw mening aansluit aan te kruisen of te omcirkelen. Zie als voorbeeld de vraag hieronder:

Ik voel me thuis in deze buurt.

1. helemaal mee eens	2. mee eens	3. mee eens/ mee oneens	4. mee oneens	5. helemaal mee oneens
-------------------------------------	-------------	----------------------------	---------------	---------------------------

Als u ergens stippellijnen ziet dan kan u hier uw antwoord en / of mening opschrijven.

Met vriendelijke groet,

Thuis Op Straat

1. Straat: Buurt:

2. Wat is uw sekse?

Man	Vrouw
-----	-------

3. Wat is uw leeftijd?

18-29 jaar	30-44 jaar	45-59 jaar	60 jaar of ouder
------------	------------	------------	------------------

4. Hebt u kinderen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

Nee	Ja, 12 jaar of jonger	Ja, ouder dan 12 jaar
-----	-----------------------	-----------------------

5. Sinds hoeveel jaar woont u in < buurt noemen >?

< 1 jaar	1-3 jaar	4-7 jaar	8-12 jaar	13-20 jaar
----------	----------	----------	-----------	------------

6. Welk rapportcijfer zou u de buurt geven?

(geef een cijfer tussen de 1 en 10, een 1 is erg slecht, een 10 erg goed)

--

7. Wat zou er in de buurt beter kunnen?

(Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- Meer en betere speelplekken
- Minder overlast van jongeren / tieners
- Beter verhoudingen tussen jongeren en ouderen
- Meer contact tussen buurtbewoners
- Minder asociaal gedrag op de pleinen / speelplekken
- Anders, namelijk

8. Hebt u veel contact met uw burens?

1. heel veel	2. veel	3. soms	4. weinig	5. niet
--------------	---------	---------	-----------	---------

9. Hebt u veel contact met andere buurtbewoners?

1. heel veel	2. veel	3. soms	4. weinig	5. niet
--------------	---------	---------	-----------	---------

10. Hebt u kennissen / vrienden in de buurt wonen?

1. heel veel	2. veel	3. niet veel	4. weinig	5. niet
--------------	---------	--------------	-----------	---------

11. Wilt u op de volgende stellingen uw mening geven:

	1. helemaal mee eens	2. mee eens	3. neutraal	4. mee oneens	5. helemaal mee on- eens
Ik voel mij thuis bij de mensen die in deze buurt wonen.	☐	☐	☐	☐	☐
In deze buurt hebben mensen weinig contact met elkaar.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik woon in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is.	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn burens zijn bereid te helpen als ik even hulp nodig heb.	☐	☐	☐	☐	☐

12. Wilt u op de volgende stellingen uw mening geven:

	1. helemaal mee eens	2. mee eens	3. neutraal	4. mee oneens	5. helemaal mee on- eens
Ik heb het afgelopen jaar samengewerkt met andere buurtbewoners om iets speciaals te doen voor de buurt of straat.	☐	☐	☐	☐	☐
Als er iets in de buurt georganiseerd wordt, bijvoorbeeld een straatfeest, dan ben ik van de partij.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik wil actief meewerken aan activiteiten om het samenleven in uw buurt te verbeteren.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik help wel eens bij een activiteit, vereniging of organisatie in deze buurt (bijvoorbeeld op school, in de kerk of bij een sportvereniging).	☐	☐	☐	☐	☐
Als ik op vakantie ga dan durf ik de huissleutel aan de burens toe te vertrouwen.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik voel me medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid in de buurt.	☐	☐	☐	☐	☐

13. Wilt u uit uw buurt verhuizen zodra dat zou kunnen?

1. ja, zo snel als mogelijk	2. ja, op termijn	3. nee
-----------------------------	-------------------	--------

14. Zo ja, wat is de belangrijkste reden dat u wilt verhuizen?

1. werk	2. privé	3. sfeer in de buurt	4. kwaliteit van de woning	5. anders
---------	----------	----------------------	----------------------------	-----------

15. Vindt u dat de buurt voldoende schoon wordt gehouden?

1. voldoende	2. onvoldoende	3. weet niet
--------------	----------------	--------------

16. Voelt u zich overdag wel eens onveilig op straat, in de buurt?

1. vaak	2. soms	3. zelden of nooit
---------	---------	--------------------

17. Voelt u zich 's avonds wel eens onveilig op straat, in de buurt?

1. vaak	2. soms	3. zelden of nooit
---------	---------	--------------------

18. Durven kinderen wel eens niet buiten te spelen omdat daar oudere kinderen zijn waarvoor ze bang zijn?

1. vaak	2. soms	3. nooit	4. weet niet
---------	---------	----------	--------------

19. Durven kinderen wel eens niet buiten te spelen omdat daar volwassenen zijn waarvoor ze bang zijn?

1. vaak	2. soms	3. nooit	4. weet niet
---------	---------	----------	--------------

20. Zijn er in de buurt plekken waar kinderen, tieners en/of jongeren het hele jaar door veilig buiten kunnen spelen?

1. voldoende	2. onvoldoende	3. weet niet
--------------	----------------	--------------

21. Vindt u dat kinderen in de buurt over het algemeen goed met elkaar omgaan?

1. meestal goed	2. niet altijd goed	3. vaak niet goed	4. weet niet
-----------------	---------------------	-------------------	--------------

22. Wat moet er in de buurt veranderen zodat het veiliger wordt voor kinderen om buiten te spelen?

(Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- Minder hangjongeren op straat
- Meer en strengere politiecontroles
- Grotere betrokkenheid tussen buurtbewoners
- Meer activiteiten in de buurt voor kinderen en jongeren
- Een schonere en helere buurt
- Betere verlichting op straat en in portieken
- Meer en betere speelplekken voor kinderen
- Meer toezicht
- Anders, namelijk.....

23. Vindt u dat er voldoende voorzieningen (buiten en binnen) voor jongens en voor meisjes in de buurt zijn?

Voor jongens (12 jaar of jonger):

1. voldoende	2. onvoldoende	3. weet niet
--------------	----------------	--------------

Voor meisjes (12 jaar of jonger):

1. voldoende	2. onvoldoende	3. weet niet
--------------	----------------	--------------

Voor jongens (13 -19 jaar):

1. voldoende	2. onvoldoende	3. weet niet
--------------	----------------	--------------

Voor meisjes (13 - 19 jaar):

1. voldoende	2. onvoldoende	3. weet niet
--------------	----------------	--------------

24. Hebt u gehoord over Thuis op Straat?

- Ja (en ik weet wat ze doen)
- Ja (maar ik weet niet wat ze doen) (naar vraag 26)
- Ik heb er pas vandaag voor het eerst van gehoord (naar vraag 26)

VRAAG 25 ALLEEN STELLEN ALS DE RESPONDENT BIJ VRAAG 24 HEEFT GEANTWOORD MET "JA (EN IK WEET WAT ZE DOEN)". ALLE ANDERE RESPONDENTEN BEANTWOORDEN VRAAG 26.

25. Wat vindt u van Thuis op Straat? (Open vraag)

.....
.....

Beantwoordt u de onderstaande stellingen:

Thuis op Straat doet nuttig werk	☐ Ja	☐ Nee	☐ Weet ik niet
Thuis op Straat draagt er aan bij dat kinderen vaker buiten spelen	☐ Ja	☐ Nee	☐ Weet ik niet
Thuis op Straat draagt er aan bij dat kinderen leuker samen spelen	☐ Ja	☐ Nee	☐ Weet ik niet
Thuis op Straat draagt er aan bij dat kinderen veilig buiten kunnen spelen	☐ Ja	☐ Nee	☐ Weet ik niet
Thuis op Straat draagt er aan bij dat tieners/jongeren vaker buiten spelen	☐ Ja	☐ Nee	☐ Weet ik niet
Thuis op Straat draagt er aan bij dat tieners/jongeren leuker samen spelen	☐ Ja	☐ Nee	☐ Weet ik niet
Thuis op Straat draagt er aan bij dat tieners/jongeren veilig buiten kunnen spelen	☐ Ja	☐ Nee	☐ Weet ik niet

Hebt u suggesties hoe Thuis op Straat haar activiteiten kan verbeteren?

.....
.....

VRAAG 26: GEEF VOOR HET STELLEN VAN DE VRAAG EERST EEN KORTE UITLEG OVER TOS

26. Wat vindt u van Thuis op Straat? (Open vraag)

.....
.....

Denkt u dat Thuis op Straat nuttig werk doet (of niet)?

- Thuis op Straat doet nuttig werk
- Thuis op Straat doet geen nuttig werk

Hebt u suggesties voor de activiteiten van Thuis op Straat?

.....
.....

27. Wat zou er in de buurt moeten komen voor jongeren (12+)?

(Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- Een jongerenhangplek
- Een sportvoorziening
- Meer activiteiten voor jongeren
- Anders, namelijk
- Weet ik niet

28. Hebt u last van jongeren(12+) in de buurt?

1. heel veel	2. veel	3. soms	4. weinig	5. niet
--------------	---------	---------	-----------	---------

29. Wat voor last geven jongeren(12+) in de buurt?

- Een aantal jongeren gedraagt zich asociaal
- Jongeren zorgen voor geluidsoverlast
- Jongeren pesten andere jongeren of kinderen uit de buurt
- Jongeren plegen vandalisme
- Anders, namelijk.....

30. Als jongeren(12+) op straat zich ongewenst gedragen spreekt u hen daarop aan?

1. ja	2. nee
-------	--------

Zo ja, wat zijn hierbij uw ervaringen?

- De jongeren luisteren en passen hun gedrag aan
- De jongeren luisteren, maar veranderen hun gedrag niet
- De jongeren zijn niet voor rede vatbaar
- Anders, namelijk

Zo nee, waarom niet?

- Ik weet niet hoe ik dat moet doen
- Dat durf ik niet
- Dat is niet mijn verantwoordelijkheid
- Anders, namelijk.....

HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING!
TOS TEAM LEIDEN

Bijlage 2 *Vragenlijst kinderen*

1. Ik ben een: (omcirkel het juiste antwoord)

meisje	jongen
--------	--------

2. Straat:

3. Postcode:

4. Wat is je leeftijd? (omcirkel het juiste antwoord)

7	8	9	10	11	12
---	---	---	----	----	----

5. School:

6. Groep:

7. Ik ben: (kruis het juiste antwoord aan; meerdere antwoorden mogelijk)

- Nederlands
- Turks
- Marokkaans
- Surinaams
- Antilliaans
- Anders, namelijk

Meestal krijg jij een rapportcijfer tussen de 1 en de 10 op school waarbij 1 heel slecht is en 10 heel goed. Nu moet je zelf rapportcijfers geven bij de volgende dingen. Zet een cirkel om het goede cijfer?

8. Jouw rapportlijst

cijfer

Het huis waarin ik woon	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De straat waarin ik woon	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De buurt waar ik woon	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mijn school	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Buurtcentrum de Stevenshof	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Speeltuin de Stevenshof	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De speelplaatsen in mijn buurt	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Stevenspark	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Het openbaar vervoer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De winkels	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

9. Geef aan hoe leuk je de volgende dingen vindt.
(omcirkel het goede antwoord)

Na schooltijd buiten spelen	heel leuk	leuk	niet leuk	helemaal niet leuk
Na schooltijd thuis spelen	heel leuk	leuk	niet leuk	helemaal niet leuk

10. Geef aan hoe vaak je de volgende dingen doet.
(omcirkel het goede antwoord)

Na schooltijd buiten spelen	elke dag	een paar keer per week	één keer per week	één keer per maand	bijna nooit
Na schooltijd thuis spelen	elke dag	een paar keer per week	één keer per week	één keer per maand	bijna nooit

11. Waar speel je meestal als je buiten speelt?

(kruis de plek aan en schrijf hem op als de plek er niet bij staat; je mag meer dan één plek aankruisen.

- Voor mijn huis in de straat
- Achter mijn huis
- Op het plein / speelplaats in de buurt
- In de speeltuin de Stevenshof
- Op het schoolplein
- Anders, namelijk

12. Wat zou er moeten verbeteren om fijner in de buurt te kunnen spelen?

(Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- Beter speeltoestellen om op te spelen
- Minder vuil op straat (denk aan hondenpoep, blikjes, vuilnis)
- Als het veiliger zou zijn in de buurt
- Als er meer andere kinderen buiten zouden spelen
- Als er meer sport en spel activiteiten zouden worden georganiseerd
- Minder overlast van regenwater (plassen, drassige grond, modder)
- Anders, namelijk

13. Voel je je buiten (op straat of op een speelplek) wel eens onveilig door andere kinderen van je leeftijd (als je buiten aan het spelen bent)?

(omcirkel het juiste antwoord)

Vaak	Soms	Nooit
------	------	-------

14. Voel je je buiten (op straat of op een speelplek) wel eens onveilig door oudere kinderen?

(omcirkel het juiste antwoord)

Vaak	Soms	Nooit
------	------	-------

15. Voel je je buiten (op straat of op een speelplek) wel eens onveilig door volwassenen?

(omcirkel het juiste antwoord)

Vaak	Soms	Nooit
------	------	-------

16. Voel je je buiten (op straat of op een speelplek) wel eens onveilig door het verkeer (auto's, brommers)

(omcirkel het juiste antwoord)

Vaak	Soms	Nooit
------	------	-------

17. Durf je wel eens niet buiten spelen omdat daar kinderen van jouw leeftijd zijn waarvoor je bang bent? (omcirkel het juiste antwoord)

Vaak	Soms	Nooit
------	------	-------

18. Durf je wel eens niet buiten spelen omdat daar oudere kinderen zijn waarvoor je bang bent? (omcirkel het juiste antwoord)

Vaak	Soms	Nooit
------	------	-------

19. Durf je wel eens niet buiten spelen omdat daar volwassenen zijn waarvoor je bang bent? (omcirkel het juiste antwoord)

Vaak	Soms	Nooit
------	------	-------

20. Zijn de pleinen, veldjes of straten waar je wel eens op speelt meestal schoon of vies? (omcirkel het juiste antwoord)

meestal schoon	soms vies	meestal vies
----------------	-----------	--------------

21. Vind je dat de straten in je buurt goed worden schoon gehouden? (omcirkel het juiste antwoord)

heel goed	goed	redelijk	slecht	heel slecht
-----------	------	----------	--------	-------------

22. Vind je dat de pleintjes in je buurt goed zijn ingericht om te kunnen spelen of sporten? (omcirkel het juiste antwoord)

heel goed	goed	redelijk	slecht	heel slecht
-----------	------	----------	--------	-------------

23. Zijn de speeltoestellen die je ziet of waar je wel eens op speelt meestal heel of kapot? (omcirkel het juiste antwoord)

meestal kapot	soms kapot	meestal heel
---------------	------------	--------------

*Geef aan of je het met de volgende zinnen eens of oneens bent.
Omcirkel telkens het juiste antwoord.*

24. Ik ken de meeste kinderen in mijn straat/buurt.

helemaal mee eens	mee eens	mee oneens	helemaal mee oneens
-------------------	----------	------------	---------------------

25. De kinderen bij mij in de straat spelen leuk met elkaar.

helemaal mee eens	mee eens	mee oneens	helemaal mee oneens
-------------------	----------	------------	---------------------

26. De kinderen bij mij in de straat maken vaak ruzie met elkaar.

helemaal mee eens	mee eens	mee oneens	helemaal mee oneens
-------------------	----------	------------	---------------------

27. Doe je mee aan de naschoolse activiteiten?

Ja, vaak	Ja, soms	nee
----------	----------	-----

28. Ben je lid van een (sport)vereniging?

ja	nee
----	-----

29. Heb je gehoord over Thuis op Straat?

- Ja (en ik weet wat ze doen)
- Ja (maar ik weet niet wat ze doen) (naar vraag 31)
- Ik heb er pas vandaag voor het eerst van gehoord (naar vraag 31)

VRAAG 30 ALLEEN BEANTWOORDEN ALS JE BIJ VRAAG 29 HEBT GEANTWOORD MET "JA (EN IK WEET WAT ZE DOEN)". GA ANDERS DOOR NAAR VRAAG 31.

30. Wat vindt je van Thuis op Straat? (Open vraag)

.....
.....

Beantwoordt nu de onderstaande vragen. Kruis telkens het juiste antwoord aan.

Ik vind het goed dat TOS er is Ja Nee Weet ik niet

Ik heb wel eens gekeken naar activiteiten van Thuis op Straat Ja Nee Weet ik niet

Ik heb wel eens meegedaan aan activiteiten van Thuis op Straat Ja Nee Weet ik niet

Ik heb wel eens geholpen bij activiteiten van Thuis op Straat Ja Nee Weet ik niet

Door Thuis op Straat heb ik nieuwe kinderen leren kennen Ja Nee Weet ik niet

31. Welke activiteiten van Thuis op Straat vindt je leuk? Heb je ideeën, suggesties voor activiteiten?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- Sportactiviteiten, namelijk
- Spelactiviteiten, namelijk
- Muziekactiviteiten, namelijk
- Kunst of culturele activiteiten (zoals toneel, creatieve activiteiten, graffiti etc.)
- Activiteiten voor meisjes
- Anders, namelijk.....
- Ik weet het niet

Bedankt voor het invullen van de vragenlijst!

TOS-TEAM LEIDEN

Bijlage 3 *Vragenlijst jongeren meting Leiden*

Instructie voor enquêteur

Aan het begin van het interview leg je de bedoeling, inhoud en duur van het gesprek aan de respondent uit. De meeste vragen in de vragenlijst kunnen worden beantwoord door het antwoord van de respondent aan te kruisen, of door het antwoord te omcirkelen. Waar stippellijnen staan kun je het antwoord en / of mening opschrijven. Lees de vragen letterlijk voor.

Doorvragen: Als je vindt dat een antwoord nog onvoldoende bruikbaar is, of je de indruk hebt dat de vraag niet goed is begrepen, vraag dan door. Je kunt de vraag soms letterlijk herhalen, maar vaak is het belangrijk om een vraag te verduidelijken door die anders te formuleren of voorbeelden te geven. Probeer goed door te vragen bij de open vragen.

Vergeet niet de respondent te bedanken voor zijn of haar medewerking.

Coderingvraag 23

(staat niet bij de vraag i.v.m. meelesen door jongere:

- 1 = *scholier*
- 2 = *hangjongere*
- 3 = *maakt deel uit van groep die overlast geeft*
- 4 = *passant*

- Scholier = jongere die op school zit en in pauzes of na school tijd doorbrengt in de Stevenshof
- Hangjongere = jongere die veel tijd op straat doorbrengt in de Stevenshof
- Overlast gevende groep = jongere maakt deel uit van groep die op de Stevenshof overlast geeft. Met overlast bedoelen wij: groep komt intimiderend over naar passanten en/of winkeliers; en/of zorgen voor geluidsoverlast; en/of plegen vandalisme of diefstal. De inschatting of een groep 'overlastgevend' is ter beoordeling van de enquêteur.
- Passant = jongere die langsloopt maar niet valt in de andere categorieën

Nota bene: meerdere antwoorden zijn mogelijk. Bijvoorbeeld, een scholier kan ook hangjongere zijn. Bijvoorbeeld als hij onder schooltijd rondhangt (spijbelen).

De vragenlijst

1. Locatie van interview (dit vult de enquêteur in).

- plein.....
- plein.....
- plein.....
-

2. In welke wijk woon je?

- de wijk de Stevenshof
- de wijk Voorschoten
- de wijk Zuid-West
- anders, namelijk.....

3. Jongen of meisje?

Jongen	Meisje
--------	--------

4. Wat is je leeftijd?

- 12 jaar
- 13 jaar
- 14 jaar
- 15 jaar
- 16 jaar
- 17 jaar
- 18 jaar
- 19 jaar
- 20 jaar
- 21 jaar of ouder

5. Waarom ben je nu op straat in de Stevenshof

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Om mijn vrienden te ontmoeten
- Voor de gezelligheid
- Om te winkelen
- Omdat er niets anders te doen is
- Anders, namelijk.....

6. Van welke voorzieningen in de Stevenhof maak je gebruik?
- buurtcentrum Stevenhof
 - Kooi aan de Smitstraat
 - Stevenshofpark
 - Rijndijkpark
 - hangplek de Vink
 - sportactiviteiten Stichting Midden Holland
 - Anders, namelijk
7. Welke activiteiten in de Stevenshof zou je leuk vinden? Heb je ideeën, suggesties voor activiteiten? (meerdere antwoorden mogelijk)
- Sportactiviteiten, namelijk.....
 - Spelactiviteiten, namelijk.....
 - Muziekactiviteiten, namelijk.....
 - Kunst of culturele activiteiten (zoals toneel, creatieve activiteiten, graffiti etc. (nog aanvullen))
 - Anders, namelijk
8. Als activiteiten (zoals je zojuist heb genoemd) in de Stevenshof worden georganiseerd, ga je daar dan aan mee doen?
- Zeker wel
 - Waarschijnlijk wel
 - Waarschijnlijk niet
 - Zeker niet
- Indien waarschijnlijk niet of zeker niet, waarom niet?

9. Op welk tijdstip zou je willen deelnemen aan de activiteiten? (meerdere antwoorden mogelijk)
- Door de week, namelijk:
- In de middag na schooltijd
 - In de avonden
 - Ander tijdstip, namelijk
 - In het weekend
10. Vind je dat jongeren overlast veroorzaken in de Stevenshof?
- Heel veel overlast
 - Veel overlast
 - Soms overlast
 - Weinig overlast
 - Geen overlast

11. Wat denk jij dat door andere mensen als jongerenoverlast wordt ervaren in de Stevenshof? (meerdere antwoorden mogelijk)
- Jongeren die in groepjes rondhangen
 - Jongeren die in groepjes voor geluidsoverlast zorgen
 - Jongeren gedragen zich asociaal (zoals passanten lastig vallen of vervelende opmerkingen maken)
 - Jongeren pesten andere jongeren of kinderen
 - Jongeren die vandalisme of diefstallen plegen
 - Anders, namelijk

12. Wat voor overlast veroorzaken jongeren in de Stevenshof volgens jou? (meerdere antwoorden mogelijk)
- Jongeren die in groepjes rondhangen
 - Jongeren die in groepjes voor geluidsoverlast zorgen
 - Jongeren gedragen zich asociaal (zoals passanten lastig vallen of vervelende opmerkingen maken)
 - Jongeren pesten andere jongeren of kinderen
 - Jongeren plegen vandalisme of diefstallen
 - Anders, namelijk.....

13. Voel je je wel eens onveilig op straat in de Stevenshof door andere jongeren?
- Ja, ik voel me vaak onveilig
 - Ja, ik voel me soms onveilig
 - Nee, ik voel me nooit onveilig

14. Zijn er straten of pleinen in de Stevenhof waar je je vrienden vaak ziet?

Ja	Nee (ga door naar vraag 16)
----	--------------------------------

Zo ja, welke straten of pleinen zijn dat?.....
.....

15. Wat doe je normaal gesproken op straat, op het plein dat je zojuist noemde? (meerdere antwoorden mogelijk)
- Omgaan met vrienden
 - Omgaan met onbekenden
 - Kijken naar anderen mensen
 - Kijken naar activiteiten (muziek, sport/spel en dergelijke)
 - Ik doe zelf activiteiten (muziek, sport/spel en dergelijke)
 - Eten / drinken
 - Iets anders, namelijk:
 - Weet ik niet / wil ik niet zeggen

16. Hoe veel tijd breng je meestal buiten door, in de Stevenshof?

- (Bijna) de hele dag
- Een dagdeel (een ochtend, middag of avond)
- Een paar uur
- Een uur of korter
- Weet ik niet / wil ik niet zeggen

17. Heb je gehoord over Thuis op Straat?

- Ja (en ik weet wat ze doen)
- Ja (maar ik weet niet wat ze doen) (naar vraag 19)
- Nee, ik heb er nog nooit van gehoord (naar vraag 19)

VRAAG 18 ALLEEN STELLEN ALS DE RESPONDENT BIJ VRAAG 17 HEEFT GEANTWOORD MET "JA (EN IK WEET WAT ZE DOEN)". ALLE ANDERE RESPONDENTEN GAAN DIRECT DOOR NAAR VRAAG 19.

18. Wat vind je van Thuis op Straat? (Open vraag)

.....
.....
.....

Denk je dat Thuis op Straat nuttig werk doet (of niet)?

- Thuis op Straat doet nuttig werk
- Thuis op Straat doet geen nuttig werk

Heb je suggesties voor de activiteiten van Thuis op Straat?

.....
.....
.....

19. Wat is je hoofdbezigheid?

- Bijbaantje
 - Betaald werk (minimaal 15 uur per week)
 - Student /scholier
 - Werkloos
 - Vrijwilligerswerk
 - Weet ik niet / wil ik niet zeggen
 - Anders, namelijk:
-

20. Volg je nu een opleiding?

- Nee
- Lagere school
- VMBO
- HAVO, VWO, Gymnasium
- MBO
- HBO, universiteit (WO)
- Weet ik niet / wil ik niet zeggen
- Anders, namelijk:.....

21. Wat is je hoogst afgeronde opleiding?

- Lagere school
- VMBO
- HAVO, VWO, Gymnasium
- MBO
- HBO, universiteit (WO)
- Weet ik niet / wil ik niet zeggen
- Anders, namelijk:.....

22. In te vullen door enquêteur: inschatting type jongere

(meerdere antwoorden mogelijk)

- 1
- 2
- 3
- 4
- Overig, namelijk:.....

Bedankt voor het invullen van de vragenlijst!

TOS-TEAM LEIDEN

Colofon

Opdrachtgever/financier	Thuis Op Straat Leiden
Auteurs	Drs. L. M. Verwijs Drs. N. G. J. Boonstra Drs. R. van Wonderen
Omslag	Grafitall, Valkenswaard
Foto omslag	Thuis Op Straat Leiden
Uitgave	Verwey-Jonker Instituut Kromme Nieuwegracht 6 3512 HG Utrecht T 030-2300799 F 030-2300683 E secr@verwey-jonker.nl I www.verwey-jonker.nl

De publicatie

De publicatie kan gedownload en/of besteld worden via onze website:

<http://www.verwey-jonker.nl>. Behalve via deze site kunt u producten bestellen door te mailen naar verwey-jonker@denhaagmediagroep.nl of faxen naar (070) 307 05 66, onder vermelding van de titel van de publicatie, uw naam, factuuradres en afleveradres.

ISBN 978-90-5830-360-8

© Verwey-Jonker Instituut, Utrecht 2009.

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het Verwey-Jonker Instituut. Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

The copyright of this publication rests with the Verwey-Jonker Institute. Partial reproduction is allowed, on condition that the source is mentioned.